

ЗВІТ

Про результати акредитаційної експертизи освітньої програми

Заклад вищої освіти	Університет державної фіскальної служби України
Освітня програма	37557 Фінанси, банківська справа та страхування
Рівень вищої освіти	Доктор філософії
Спеціальність	072 Фінанси, банківська справа та страхування

Цей звіт складений за наслідками акредитаційної експертизи згаданої вище освітньої програми, що проводилася Національним агентством із забезпечення якості вищої освіти.

Звіт є результатом роботи експертної групи. Його основним призначенням є систематизація отриманої інформації, її аналіз та безпосереднє оцінювання якості освітньої програми. Звіт призначений як безпосередньо для закладу вищої освіти, так і для широкої громадськості. Він є публічним документом та буде оприлюднений на сайтах Національного агентства і закладу вищої освіти. Він також є підставою для прийняття подальших рішень галузевою експертною радою та Національним агентством.

Детальніше про мету і порядок проведення акредитації можна дізнатися на вебсайті Національного агентства – <https://naqa.gov.ua/>

Використані скорочення:

ID - ідентифікатор

ВСП - відокремлений структурний підрозділ

ЄДЕБО - Єдина державна електронна база з питань освіти

ЄКТС - Європейська кредитна трансферно-накопичувальна система

ЗВО - заклад вищої освіти

ОП - освітня програма

Загальні відомості

1. Інформація про освітню програму

Назва ЗВО	Університет державної фіскальної служби України
Назва ВСП ЗВО	не застосовується
ID освітньої програми в ЄДЕБО	37557
Назва ОП	Фінанси, банківська справа та страхування
Галузь знань	07 Управління та адміністрування
Спеціальність	072 Фінанси, банківська справа та страхування
Спеціалізація (за наявності)	відсутня
Рівень вищої освіти	Доктор філософії
Вид освітньої програми	Освітньо-наукова

2. Відомості про склад експертної групи та акредитаційну експертизу

Склад експертної групи	Дубина Максим Вікторович, Кулікова Єлизавета Олександрівна, Рисін Віталій Васильович (керівник)
Залучений представник роботодавців	не застосовується
Дати візиту до ЗВО	28.04.2021 р. – 30.04.2021 р.

3. Посилання на документи, які підлягають оприлюдненню закладом вищої освіти на своєму вебсайті

Відомості про самооцінювання ОП	https://drive.google.com/file/d/1rxGfToTKn5Cv8L6ZYuuqIHkpDhRPGA_A/view
Програма візиту експертної групи	https://drive.google.com/file/d/1IKyxshuOLzDZVS1QY6l4OYDIKJzhmhjW/view

4. Інформація про наявність у звіті інформації з обмеженим доступом

Звіт не містить інформацію з обмеженим доступом

I. Наявність або відсутність підстав для відмови в акредитації, не пов'язаних із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми

На думку експертної групи, підстави для прийняття рішення про відмову в акредитації з підстав, не пов'язаних із відповідністю критеріям оцінювання якості освітньої програми:

відсутні

II. Резюме

Загальні враження про ОП, найголовніші висновки щодо відповідності Критеріям

Освітньо-наукова програма «Фінанси, банківської справи та страхування» в Університеті державної фіскальної служби України та освітня діяльність за цією програмою загалом відповідають вимогам критеріїв 1-10, виявлені за цими критеріями недоліки ЕГ вважає несуттєвими і такими, що не перешкоджають успішній реалізації програми. Загальне враження про ОНП позитивне, її освітня складова реалізується відповідно до чинних вимог. Мета ОНП узгоджена зі стратегічними цілями ЗВО, має місце тісна співпраця зі стейкхолдерами щодо формування цілей та ПРН, а також оновлення і перегляду ОНП. Структура ОНП є цілісною, зміст окремих компонентів, методи викладання та навчання у сукупності спрямовані на досягнення ПРН. Академічна та професійна кваліфікація викладачів відповідає дисциплінам, які вони викладають, запрошення практиків до проведення занять має регулярний характер. Матеріально-технічне забезпечення, оснащення приміщень та навчальних аудиторій перебувають на високому рівні, освітнє середовище безпечне для здобувачів. Процедури розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду ОНП виконуються. Учасники освітнього процесу належним чином проінформовані про чинні правила і процедури, їх права дотримуються. Зміст ОНП відповідає науковим інтересам аспірантів. Реалізацію ОНП забезпечує висококваліфікований колектив викладачів, які мають значний досвід у підготовці аспірантів і проведенні наукових досліджень.

Підсумок сильних сторін програми та позитивних практик

Тісна співпраця з роботодавцями, випускниками та академічними установами у контексті формування цілей та ПРН. ОНП значним чином орієнтована на специфіку галузі фінансів, зміст ОК регулярно оновлюється. ОНП формує широкий спектр навичок для подальшої професійної діяльності. Врахування особливостей ОНП в правилах прийому, що забезпечується шляхом здачі профільного вступного іспиту та підготовки дослідницької пропозиції. Використання в освітньому процесі системи Moodle, яка застосовується для навчання та забезпечує доступ здобувачів освіти до навчально-методичних розробок, літератури, власних оцінок. Висококваліфікований колектив викладачів, які мають значний досвід у підготовці аспірантів, проведенні наукових досліджень, активність викладачів щодо підвищення власної кваліфікації. Стан освітнього середовища та рівень матеріально-технічного забезпечення можна вважати взірцевими в сучасних українських реаліях. Високий рівень прозорості та публічності інформації щодо ОНП. Функціонування наукової школи «Інноваційна, податкова та фінансова політика», наявність двох профільних видань за спеціальністю 072 «Фінанси, банківська справа та страхування». Тематика дисертаційних досліджень аспірантів сформульована у чіткій відповідності напряму досліджень наукових керівників. Керівники аспірантів є активними дослідниками, що підтверджено даними про їх публікаційну активність.

Підсумок слабких сторін програми та рекомендації з її удосконалення

Місія ЗВО чітко не сформульована. Рекомендовано визначити місію ЗВО у нормативних документах. Надмірна кількість ПРН на одну ОК, досягнення певних ПРН окремими ОК спірне. Рекомендовано забезпечити чітку відповідність ОК та ПРН. Наявність вибіркового компоненту у першому семестрі першого курсу, нерівномірний розподіл аудиторного навантаження. Рекомендовано переглянути структурно-логічну схему ОНП. У блоці вибіркового дисциплін відсутні дисципліни, орієнтовані на здобуття soft skills. Рекомендовано розширити вибіркового блоку, зокрема шляхом включення дисциплін вільного вибору аспіранта. Зміст програм вступного випробування зі спеціальності та додаткового фахового вступного випробування однаковий. Рекомендовано розмежувати зміст зазначених програм. Анкетування здобувачів не містить конкретних запитань щодо оцінки форм і методів навчання. Рекомендовано конкретизувати в анкетах зазначені питання. Потребують регламентації питання інформування аспірантів щодо використання системи Unicheck. Рекомендовано доводити до відома здобувачів інформацію щодо вартості послуг, та конкретизувати критерії перевірки робіт на академічний плагіат. Рівень академічної мобільності викладачів та здобувачів є невисоким. Рекомендовано активізувати участь викладачів та здобувачів ОНП у програмах академічній мобільності та міжнародних проєктах. Рівень інформованості щодо рейтингів та матеріального стимулювання НПП є недостатнім. Рекомендовано підвищити прозорість системи рейтингування НПП та оприлюднювати рейтинги на офіційному сайті.

III. Аналіз

У цьому розділі експертна група описує встановлені під час акредитаційної експертизи фактичні обставини, аналізує та оцінює їх, а також надає свої рекомендації щодо удосконалення ОП та діяльності за нею за окремими критеріями.

Критерій 1. Проектування та цілі освітньої програми:

1. Освітня програма має чітко сформульовані цілі, які відповідають місії та стратегії закладу вищої освіти.

Стратегія УДФСУ на 2018-2025 рр. затверджена 29.03.2018 р. і містить низку завдань щодо підготовки науково-педагогічних кадрів, розробки перспективних програм підготовки докторів філософії, та обсягів зарахування до аспірантури <https://bit.ly/2S38Qlp> У Статуті ЗВО <https://bit.ly/2QngYgc> не йде мова про місію чи стратегію, натомість визначено мету його діяльності - всебічний розвиток людини як особистості та найвищої цінності суспільства, розвиток її талантів, розумових і фізичних здібностей, виховання високих моральних якостей, формування громадян, здатних до свідомого суспільного вибору, збагачення на цій основі інтелектуального, творчого, культурного потенціалу суспільства, підвищення освітньої культури. Формулювання мети має досить узагальнений характер, натомість цілі ОНП є більш конкретними і пов'язані із підготовкою фахівців для фінансової сфери та освітніх і наукових закладів, шляхом набуття ними необхідних знань та компетентностей для побудови професійної кар'єри та наукової роботи. Цілі ОНП загалом можна розглядати як такі, що відповідають визначеній меті діяльності та стратегії ЗВО.

2. Цілі освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням позицій та потреб заінтересованих сторін.

Урахування інтересів здобувачів освіти при визначенні цілей та програмних результатів навчання здійснюється шляхом включення до навчального плану окремих вибіркових дисциплін відповідно до їх пропозицій (зокрема «Економіка» та «Облік і оподаткування», що знайшло відображення у редакції ОНП 2017 р.). Здобувачі ОНП підтвердили факт своєї долученості до формування ОНП та урахування їх пропозицій. Зважаючи на тісні зв'язки з органами державного управління, зокрема Міністерством фінансів України, ПРН значним чином орієнтовані на підготовку фахівців з творчим нестандартним мисленням, які можуть розробляти та реалізовувати заходи з удосконалення фінансової політики і фінансової системи країни. З метою урахування інтересів роботодавців проводяться онлайн-опитування, у ролі роботодавців значним чином виступають колишні випускники, які підтримують тісні зв'язки із кафедрами. Оскільки програма є освітньо-науковою, то важливу роль у формуванні її цілей та ПРН відіграє академічна спільнота, зокрема враховано пропозиції ДУ «Інститут економіки та прогнозування НАН України» <https://bit.ly/3sQHrHW> та НДІ фіскальної політики УДФСУ, представники яких на зустрічі з експертами підтвердили цей факт. Урахуванню позицій академічної спільноти сприяє також проведення низки щорічних міжнародних науково-практичних заходів та конференцій (<https://bit.ly/2QWzhsa>). Окрім того, ННІ фінансів, банківської справи співпрацює з Громадською організацією Академія економічних наук України, члени якої теж долучаються до перегляду цілей на ПРН навчання. В той же час слід зазначити, що чинна практика ЗВО не передбачає залучення представників здобувачів освіти чи роботодавців до складу робочої групи, що здійснює оновлення ОНП.

3. Цілі освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням тенденцій розвитку спеціальності, ринку праці, галузевого та регіонального контексту, а також досвіду аналогічних вітчизняних та іноземних освітніх програм.

Цілі та ПРН враховують тенденції розвитку спеціальності та ринку праці, зокрема: ПРН 5. Розробляти проекти у сфері фінансів, банківської справи та страхування, управляти ними і здійснювати пошук партнерів для їх реалізації; ПРН 9. Обирати методи для проведення досліджень у сфері фінансів, банківської справи та страхування, що забезпечують досягнення поставленої мети; ПРН 10. Виконувати оригінальні наукові дослідження у сфері фінансів, банківської справи та страхування на відповідному фаховому рівні, досягати наукових результатів, що створюють нові знання, для розв'язання актуальних проблем. Інші ПРН пов'язані здебільшого із формуванням загальних компетентностей. Урахуванню тенденцій ринку праці сприяє включення до навчального плану ОК 6-8, що передбачають вивчення інновацій на фінансових ринках, поведінкових фінансів, антикризового фінансового регулювання. У переліку вибіркових дисциплін також є такі, що передбачають ознайомлення із сучасними тенденціями розвитку фінансової сфери – ВБ3 «Фінансові стратегії управління економічним розвитком», ВБ11 «Фінансова стійкість банківської системи», ВБ 12 «Фінансова та банківська ризикологія». Галуzeвий та регіональний контекст ОНП забезпечений шляхом врахування потреб у кваліфікованих кадрах у Київській області, за інформацією адміністрації ЗВО з цією метою до обговорення змісту ОНП залучаються представники місцевої влади. При формуванні ОНП враховано досвід низки вітчизняних ЗВО та науково-дослідних установ, а також практику зарубіжних університетів. За інформацією гаранта ОНП, урахування такого досвіду призвело до включення до програми вибіркових ОК «Фінансові стратегії управління економічним розвитком» і «Фінансові інвестиції».

4. Освітня програма дозволяє досягти результатів навчання, визначених стандартом вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти (за наявності). За відсутності затвердженого стандарту вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти, програмні результати навчання повинні відповідати вимогам Національної рамки кваліфікацій для відповідного кваліфікаційного рівня.

ПРН за ОНП відповідають вимогам 8-го рівня Національної рамки кваліфікацій (у редакції Постанови від 25.06.2020 № 519), зокрема формують спеціалізовані уміння/ навички і методи, необхідні для розв'язання значущих проблем у сфері професійної діяльності, науки та/або інновацій (ПРН 5, 13, 14, 15), компетенції щодо реалізації наукового дослідження з дотриманням академічної доброчесності (ПРН 9, 10), навички критичного аналізу, оцінки і синтезу нових та комплексних ідей (ПРН 2, 3, 11), уміння спілкуватися з науковою спільнотою академічною українською та іноземними мовами (ПРН 6), відповідальність та автономію (ПРН 1, 3, 4, 7, 8, 12). Усі ПРН забезпечуються обов'язковими освітніми компонентами, проте в окремих випадках слід констатувати надмірну кількість ПРН та деяку їх невідповідність ОК – наприклад ОК1 «Академічна англійська мова» забезпечує п'ять ПРН, серед яких ПРН 3. Мотивувати та управляти роботою інших для досягнення спільної мети та ПРН 14. Обґрунтовувати рекомендації щодо застосування досягнень світової, європейської та української економічної науки за розробки фінансової політики держави. ОК2 «Філософія науки» забезпечує ПРН 6. Демонструвати навички наукової комунікації, міжнародного співробітництва, представляти широкій науковій спільноті й громадськості наукові результати у сфері фінансів, банківської справи та страхування державною й іноземними мовами в усній і письмовій формі. ОК6 «Фінанси, банківська справа та страхування» забезпечує аж 12-ти ПРН, а ОК8 «Антикризове фінансове регулювання» – 10-ти. За інформацією, отриманою експертами на зустрічах з гарантом та НПП, ці дисципліни є системоутворюючими для ОНП і мають комплексний характер, тому і передбачають досягнення такої великої кількості ПРН.

Загальний аналіз щодо Критерію 1:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 1.

Тісна співпраця з роботодавцями, випускниками та академічними установами у контексті формування цілей та ПРН. ОНП урахує галузевий контекст та забезпечує ґрунтовну підготовку фахівців для галузі фінансів.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 1.

Місія ЗВО у нормативних документах чітко не сформульована. Рекомендовано визначити місію ЗВО у нормативних документах. Надмірна кількість ПРН на одну ОК, досягнення певних ПРН окремими ОК спірне. Рекомендовано при проектуванні ОНП забезпечити чітку відповідність ОК програмним результатам навчання.

Рівень відповідності Критерію 1.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 1.

Цілі ОНП відповідають визначеній меті та стратегічним цілям діяльності ЗВО. Пропозиції стейкхолдерів (здобувачів, роботодавців, академічних установ) урахуються при визначенні програмних результатів навчання. Сильною стороною ОНП є урахування галузевого контексту, а також тенденцій розвитку спеціальності та ринку праці. ОНП дозволяє досягти результатів навчання, визначених у Національній рамці кваліфікацій, усі ПРН забезпечені обов'язковими освітніми компонентами, проте Еґ констатує щодо окремих ОК надмірну кількість ПРН, що мають бути забезпечені. Такі недоліки не вважаємо суттєвими, вони можуть бути виправлені у процесі оновлення ОНП. Ураховуючи позитивні практики та підтвердження виконання вимог у контексті критерію 1, Еґ вважає, що ОНП відповідає вимогам критерію 1 з недоліками, що не є суттєвими, а надані рекомендації є досяжними.

Критерій 2. Структура та зміст освітньої програми:

1. Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) відповідає вимогам законодавства щодо навчального навантаження для відповідного рівня вищої освіти та відповідного стандарту вищої освіти (за наявності).

Загальний обсяг ОНП у редакціях 2016 та 2017 рр. <https://bit.ly/2QWzknQ> становить 60 кредитів ЄКТС. У редакції 2020 р. загальний обсяг ОНП визначений у 240 кредитів ЄКТС, яких освітня складова – 60 кредитів, дослідницька складова – 180 кредитів. Зазначене відповідає вимогам статті 5 Закону України “Про вищу освіту”. Обсяг окремих освітніх компонентів відповідає вимогам законодавства та внутрішнім документам ЗВО.

2. Зміст освітньої програми має чітку структуру; освітні компоненти, включені до освітньої програми, складають логічну взаємопов'язану систему та в сукупності дозволяють досягти заявлених цілей та програмних результатів навчання.

Структура ОНП відповідає вимогам пункту 27 Порядку підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук; включає чотири складових, що передбачають набуття аспірантом таких компетентностей відповідно до Національної рамки кваліфікацій: 1) здобуття глибинних знань із спеціальності, за якою аспірант проводить дослідження, що забезпечено ОК 6 «Фінанси, банківська справа та страхування», ОК7 «Суспільні фінанси», ОК8 «Антикризове фінансове регулювання» (загальний обсяг – 15 кредитів ЄКТС); 2) оволодіння загальнонауковими (філософськими) компетентностями, спрямованими на формування системного наукового світогляду, професійної етики та загального культурного кругозору. Для цього до ОНП включено ОК2 «Філософія науки» (3 кредити ЄКТС); 3) набуття універсальних навичок дослідника, зокрема усної та письмової презентації результатів власного наукового дослідження українською мовою, застосування сучасних інформаційних технологій у науковій діяльності, організації та проведення навчальних занять, управління науковими проектами та/або складення пропозицій щодо фінансування наукових досліджень, реєстрації прав інтелектуальної власності. Ця компетенція забезпечена ОК3 «Методологія, організація та технологія наукових досліджень», ОК4 «Математичні методи, моделі та інформаційні технології у наукових дослідженнях», ОК5 «Методика викладання та інноваційні технології в педагогіці (тренінг)» (загальний обсяг – 9 кредитів ЄКТС); 4) здобуття мовних компетентностей, достатніх для представлення та обговорення результатів своєї наукової роботи іноземною мовою (англійською або іншою відповідно до специфіки спеціальності) в усній та письмовій формі, а також для повного розуміння іншомовних наукових текстів з відповідної спеціальності, забезпечується ОК1 «Академічна англійська мова» (6 кредитів ЄКТС). Дисципліни вибіркового циклу більшою мірою скеровані на забезпечення глибинних знань зі спеціальності. Освітні компоненти є взаємопов'язаними, освітня складова реалізовується упродовж трьох семестрів, розподіл обов'язкових ОК є дещо нерівномірним – 3 у першому семестрі, 5 – у другому, та одна – у третьому. Тривалість семестрів у тижнях відповідно до навчального плану 2020 р. також різна – 1-й – 13 тижнів, 2-й – 11 тижнів, 3-й – 4 тижні (до нього включена педагогічна практика обсягом 10 кредитів ЄКТС). Це призводить до нерівномірного розподілу аудиторного навантаження за семестрами. Окрім того, у першому семестрі передбачено наявність вибіркового ОК. За поясненням адміністрації ЗВО та гаранта ОНП, після зарахування у аспірантів є час для того, щоб обрати дисципліни, які вони хочуть слухати у першому семестрі. Загалом ОК формують єдину систему та дозволяють досягти цілей та ПРН.

3. Зміст освітньої програми відповідає предметній області визначеній для неї спеціальності (спеціальностям, якщо освітня програма є міждисциплінарною).

Вивчення ПРН, змісту ОК, методів навчання-викладання підтверджує відповідність ОНП предметній області спеціальності 072. ОНП орієнтована на здобуття знань і умінь у сфері фінансів, банківської справи та страхування на макро- і мікрорівнях, що надають можливість розв'язувати комплексні проблеми в галузі професійної та/або інноваційної діяльності. Обов'язкові ОК забезпечують формування системи знань щодо сучасних тенденцій розвитку фінансів, банківської справи та страхування (ОК6 «Фінанси, банківська справа та страхування», що поділена на 4 модулі - Фінансова та страхова економіка і глобалістика; Інноватика на фінансових ринках; Монетарна політика; Корпоративні біхевіористичні фінанси), специфіки формування суспільних фінансів (ОК7 «Суспільні фінанси»), особливостей фінансового регулювання в умовах нестабільності (ОК8 «Антикризове фінансове регулювання»). Вибіркові ОК орієнтовані на поглиблення відповідності ОНП предметній області спеціальності 072. Аналіз робочих програм ОК, інших навчально-методичних матеріалів та спілкування у фокус-групі зі НПП, які задіяні в реалізації ОНП, засвідчив належний зв'язок зі спеціальністю.

4. Структура освітньої програми передбачає можливість для формування індивідуальної освітньої траєкторії, зокрема через індивідуальний вибір здобувачами вищої освіти навчальних дисциплін у обсязі, передбаченому законодавством.

Інструментом формування індивідуальної освітньої траєкторії є вибіркові ОК. Загальний обсяг вибіркового ОК становить 15 кредитів ЄКТС (25% від освітньої складової, що відповідає вимогам Закону України «Про вищу освіту»), до блоку вибіркового ОК включено 12 ОК обсягом 5 кредитів ЄКТС кожна. Процедура вибору дисциплін визначена Положенням про реалізацію права на вільний вибір навчальних дисциплін здобувачами вищої освіти УДФСУ <https://bit.ly/2RX2LqP>, у розділі 3 зазначеного документа описано порядок реалізації здобувачами третього рівня вищої освіти права на вибір навчальних дисциплін. У навчальному плані 2020 р. вибіркові дисципліни поділені на два блоки – перелік 1, з якого здобувач може обрати дві дисципліни з п'яти запропонованих, та перелік 2 – одна дисципліна з семи запропонованих. В ОНП цей розподіл не відображений. У Відомостях самооцінювання йдеться про те, що здобувачі «мають право вибирати навчальні дисципліни, що пропонуються для інших спеціальностей та рівнів вищої освіти», проте з наявних нормативних документів процедура такого вибору не зрозуміла. Гарант ОНП та менеджмент ЗВО пояснили, що запровадження такого вільного вибору планується з наступного навчального року. Оцінка змісту окремих вибіркового ОК (ВБ2 «Облік і оподаткування», ВБ6 «Фіскальна політика») дозволяє стверджувати, що ці дисципліни включають частину матеріалу, що мав би бути відомий здобувачам з бакалаврського рівня. Викладач курсу ВБ2 на зустрічі з експертами пояснила, що дисципліна

орієнтована на більш поглиблене розуміння здобувачами основ обліку, зокрема міжнародних стандартів фінансової звітності. У ході спілкування ЕГ зі здобувачами було підтверджено факт їх ознайомлення з процедурою вибору дисциплін та наявність реального вибору дисциплін в ЗВО. Силабуси вибіркового вибору дисциплін, які представлені в ОНП, є у вільному доступі на сайті університету <https://bit.ly/2Qnh47y>. Вибір здобувачами дисциплін здійснюється шляхом подання електронної заяви через АСУ «Управління Університетом», або паперової заяви до дирекції ННІ фінансів, банківської справи. Гарантом ОНП були надані відскановані індивідуальні навчальні плани здобувачів різних років, що містять вибірково дисципліни, проте у на першому курсі ці дисципліни співпадають.

5. Освітня програма та навчальний план передбачають практичну підготовку здобувачів вищої освіти, яка дозволяє здобути компетентності, необхідні для подальшої професійної діяльності.

ОНП передбачає здобуття низки компетентностей, необхідних для подальшої професійної діяльності як у фінансовому секторі (ЗК1, ЗК3, ЗК5, СК5, СК7, СК8, СК9), так і у секторі вищої освіти на науково-дослідній діяльності (ЗК2, ЗК4, ЗК6, СК1-4, СК6). Здобуття перелічених компетентностей досягається за допомогою практичних занять, використання відповідних методів навчання (дискусії, презентації, ситуаційні та практичні роботи), залучення здобувачів до НДР. Навчання за ОНП передбачає проходження педагогічної практики обсягом 10 кредитів ЄКТС, вимоги до практики визначені Положенням про організацію практики здобувачів вищої освіти Університету державної фіскальної служби України <https://bit.ly/2QXgXzr> та Програмою педагогічної практики для підготовки здобувачів вищої освіти третього (освітньо-наукового) рівня (доктор філософії) (денної та заочної форми навчання). Практика проходить у III семестрі другого року навчання, як правило, на кафедрах ННІ фінансів, банківської справи Університету. Вона може бути проведена в інших ЗВО, що визначаються як базові для проходження практики, та в яких працюватимуть здобувачі. Здобувачі підтвердили, що під час педагогічної практики проводили лекції та семінарські заняття на кафедрах ЗВО.

6. Освітня програма передбачає набуття здобувачами вищої освіти соціальних навичок (soft skills), що відповідають заявленим цілям.

Набуття здобувачами ОНП соціальних навичок (soft skills) забезпечується вивченням ОК 1 «Академічна англійська мова» (здобуття мовних компетенцій), ОК 2 «Філософія науки» (ознайомлення із наявними філософсько-науковими концепціями), ОК 3 «Методологія, організація та технологія наукових досліджень» (здобуття навичок використання методів наукових досліджень), ОК 5 «Методика викладання та інноваційні технології у педагогіці (тренінг)» (формування ефективних комунікацій). Поряд з тим, здобувачі мають можливість набувати soft skills шляхом участі різноманітних заходах, що проводяться ЗВО, а також проходження курсів на платформах Prometheus, Coursera, результати яких зараховуються викладачами в індивідуальному порядку. Оцінка переліку вибіркового компонент ОНП дозволяє констатувати, що він не містить ОК, безпосередньо пов'язаних із формуванням soft skills.

7. Зміст освітньої програми урахує вимоги відповідного професійного стандарту (за наявності).

Професійний стандарт відсутній

8. Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) реалістично відбиває фактичне навантаження здобувачів, є відповідним для досягнення цілей та програмних результатів навчання.

На основі аналізу змісту силабусів ОК, розміщених на сайті ЗВО <https://bit.ly/32NAyEW> ЕГ дійшла висновків, що обсяг ОК загалом відповідає передбаченому кредитному виміру. Встановлено, що співвіднесення обсягу окремих освітніх компонентів ОП (у кредитах ЄКТС) із фактичним навантаженням здобувачів вищої освіти (включно із самостійною роботою) зазначено у Положенні про організацію освітнього процесу здобувачів вищої освіти в Університеті державної фіскальної служби України <https://bit.ly/2Pm3gcT>. Загальний фонд навчального часу згідно ОНП і навчального плану складає 60 кредитів ЄКТС (1800 год.), з яких обсяг аудиторних занять становить 480 год. (26,7%), самостійної роботи – 1289 годин (71,6%), індивідуально-консультаційної – 31 год. (1,7%). У першому і другому семестрах передбачено по 6 освітніх компонент, а у третьому – дві. За інформацією здобувачів, на першому курсі навчання проводилося 8-9 пар на тиждень. Відповідно до результатів опитування аспірантів, розміщеного на сайті ЗВО, <https://bit.ly/3xnxbig>, 33% оцінили рівень завантаженості як високий, 67% - як достатній. В цілому, обсяг ОНП та ОК є достатнім для досягнення цілей та програмних результатів навчання.

9. У разі здійснення підготовки здобувачів вищої освіти за дуальною формою освіти структура освітньої програми та навчальний план узгоджені із завданнями та особливостями цієї форми здобуття освіти.

За ОНП «Фінанси, банківська справа та страхування» підготовка здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії за дуальною формою не здійснюється.

Загальний аналіз щодо Критерію 2:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 2.

ОНП формує широкий спектр навичок для подальшої професійної діяльності.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 2.

Наявність вибіркового компоненту у першому семестрі першого курсу. Рекомендовано переглянути структурно-логічну схему ОНП і передбачити вибіркові компоненти починаючи з другого семестру. Структура навчального плану побудована так, що має місце нерівномірний розподіл аудиторного навантаження – переважна частка аудиторних занять передбачена на першому курсі. Рекомендовано забезпечити рівномірний розподіл навантаження на здобувачів під час проходження освітньої складової ОНП. У блоці вибіркової дисципліни відсутні дисципліни, орієнтовані на здобуття soft skills. Рекомендовано розширити блок вибіркового дисциплін, зокрема шляхом включення дисциплін вільного вибору аспіранта. Зміст окремих вибіркового дисциплін (ВБ2, ВБ6) не зовсім відповідає третьому рівню вищої освіти. Рекомендовано при оновленні робочих програм цих дисциплін уникати повторення матеріалу, що має бути знайомий здобувачам з бакалаврського рівня.

Рівень відповідності Критерію 2.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 2.

Обсяг ОНП відповідає вимогам законодавства, її зміст відповідає предметній області спеціальності «Фінанси, банківська справа та страхування». Структура ОП є узгодженою, зміст окремих компонентів, методи викладання та навчання, що застосовані, у сукупності спрямовані на досягнення цілей та програмних результатів навчання, незважаючи на окремі недоліки у формуванні структури навчального плану та контенті вибіркового компоненту. Можливість формування індивідуальної освітньої траєкторії забезпечена. ОНП формує широкий спектр навичок для подальшої професійної діяльності. Комплексна оцінка відповідності ОНП вимогам критерію 2 дозволили ЕГ зробити висновок, що виявлені недоліки не є перешкодою для досягнення мети та ПРН. Таким чином, ОНП загалом відповідає критерію 2 з недоліками, що не є суттєвими, рекомендації в контексті критерію 2 є досяжними.

Критерій 3. Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання:

1. Правила прийому на навчання за освітньою програмою є чіткими та зрозумілими, не містять дискримінаційних положень та оприлюднені на офіційному веб-сайті закладу вищої освіти.

Правила прийому на навчання за ОНП відображаються на сайті <http://www.nusta.edu.ua/vstupna-kampaniya/> та є доступними. Специфіка вступу саме до аспірантури визначається у додатку 10 «Правил прийому на навчання для здобуття вищої освіти» (затверджених вченою радою університету 24 грудня 2020 (протокол 15) (<http://surl.li/sqsq>). Правила прийому є чіткими. В них зазначається ліцензійний обсяг підготовки, описаний досить детально поетапний процес вступу, починаючи від подачі відповідних документів, визначається перелік вступних іспитів (Розділ II та Розділ III Правил..). Також розроблене та затверджене Вченою радою Положення «Про порядок підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук» (30.08.2016, № 6, зі змінами)(<http://surl.li/sqss>), в якому описуються особливості вступу до аспірантури. Проте, не зовсім зрозуміло, яким чином враховуються бали здобувачів вищої освіти, які вступають до аспірантури з інших спеціальностей у підсумковій кількості балів, що включаються до рейтингу. На співбесіді студенти повідомили, що деякі з них здавали додаткові іспити, оскільки не мали диплома магістра з фінансів. Також у відкритому доступі є Програми фахового вступного випробування зі спеціальності (<http://surl.li/ppfk>); вступного випробування з іноземних мов (<http://surl.li/ppfi>); програма додаткового фахового вступного випробування (<http://surl.li/ppfo>); програма співбесіди з дослідницької пропозиції (<http://surl.li/pzix>). За оцінкою ЕГ, Програма додаткового фахового вступного випробування та Програма вступного випробування зі спеціальності є схожими за своїм змістом (всі модулі (Фінанси, Банківська справа та Страхування) є тотожними). Також у «Правилах прийому на навчання для здобуття вищої освіти» у додатку 10 зазначається, що результати вступних випробувань здобувачів, які вступають до аспірантури, оцінюються за 100-бальною шкалою. Проте, в програмах вступних випробувань це чітко не прописано. Зокрема, в Програмі вступного випробування з

іноземних мов зазначається, що у підсумку виставляються такі оцінки: відмінно, добре, задовільно та незадовільно. Яким чином ці критерії переводяться у 100-бальну шкалу, не зазначається. У межах правил вступу не виявлені певні обмеження або привілеї щодо доступу до навчання на дану ОНП.

2. Правила прийому на навчання за освітньою програмою враховують особливості самої освітньої програми.

Правила прийому на навчання враховують особливості самої ОНП, що відбувається через Програму фахового вступного випробування зі спеціальності (<http://surl.li/ppfk>); Програму співбесіди з дослідницької пропозиції (<http://surl.li/pzix>). У межах Програми фахового вступного випробування зі спеціальності наводиться перелік питань у сфері фінансів, банківської справи та страхування, які розподілені на 3 Модулі: Фінанси, Банківська справа та Страхування. Також надається перелік рекомендованих джерел для підготовки. Можливо варто розглянути можливість конкретизації списку рекомендованої літератури після кожного конкретного модулю для полегшення підготовки здобувачів, що вступають до аспірантури. Також врахування особливостей самої ОНП відбувається через підготовку майбутніми аспірантами спеціальної дослідницької пропозиції (<http://surl.li/pzix>), в Програмі якої відображені вимоги до підготовки такої пропозиції, її структура, вимоги до оформлення, критерії оцінювання.

3. Визначені чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих в інших закладах освіти, зокрема під час академічної мобільності, що відповідають Конвенції про визнання кваліфікацій з вищої освіти в Європейському регіоні (Лісабон, 1997 р.), є доступними для всіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

Правила визнання результатів навчання, отриманих в інших закладах освіти, є доступними для всіх учасників освітнього процесу і конкретизуються в Положенні про порядок реалізації права на академічну мобільність учасників освітнього процесу УДФС України (<http://surl.li/gksj>), (затверджено Вченою радою 27.02.2020, протокол № 3). У межах цього документу визначаються загальні положення організації академічної мобільності в УДФС. Зокрема у п. 4 конкретизуються питання визнання та перезарахування результатів навчання у ЗВО партнері. Визначено, що визнання результатів навчання здійснюється на основі Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи. Під час співбесіди аспіранти підтвердили, що вони знають свої права щодо перезарахування результатів навчання, отриманих в інших ЗВО. Прикладів практичного визнання результатів навчання, отриманих здобувачами в інших ЗВО, по даній ОНП не було виявлено.

4. Визначені чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті, які є доступними для всіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

УДФС розроблено Положення про порядок визнання результатів, отриманих у неформальній/інформальній освіті. Це положення є у відкритому доступі: <http://surl.li/kcaf> (затверджене Вченою радою 24.12.2020, протокол № 15). У даному положенні чітко виписана процедура розгляду заяви здобувача, який претендує на визнання результатів, що ним були отримані у неформальній освіті. Під час співбесіди із здобувачами вищої освіти було встановлено, що вони володіють інформацією про можливість зарахування результатів навчання, що були отримані у неформальній освіті. Прикладів практичного визнання результатів навчання здобувачів освіти, отриманих у неформальній освіті за профільними дисциплінами, по даній ОНП не було виявлено. Проте під час співбесіди з представником відділу аспірантури УДФС були підтверджені подібні факти на інших спеціальностях.

Загальний аналіз щодо Критерію 3:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 3.

У УДФС забезпечується відкритий доступ до нормативних документів, які стосуються ОНП підготовки здобувачів третього рівня за спеціальністю 072 «Фінанси, банківська справа та страхування». У відкритому доступі є силабуси всіх дисциплін. Спостерігається чітке врахування особливостей самої ОНП в правилах прийому, що забезпечується шляхом здачі профільного вступного іспиту та підготовки дослідницької пропозиції. Саме наявність такого елемента вступу як дослідницька пропозиція також є позитивною практикою для перевірки готовності здобувачів до проведення наукових досліджень, виявлення кола їх інтересів та дозволяє на етапі вступу визначити найкращих керівників для майбутніх аспірантів. Також в УДФС проведена значна робота щодо організації врахування результатів навчання, що отримані у неформальній освіті, в інших ЗВО.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 3.

Доцільно чіткіше виписати особливості здачі та оцінювання додаткових іспитів до аспірантури здобувачами, які вступають до аспірантури з інших спеціальностей. Рекомендовано розмежувати зміст Програми вступного випробування зі спеціальності та Програми додаткового фахового вступного випробування, оскільки вони не можуть бути однаковими за своїм змістом; для заохочення здобувачів отримувати додаткові знання у сфері неформальної освіти у робочих програмах дисциплін варто прописати ті курси, семінари, які б викладачі рекомендували для здобувачів. Практика визнання результатів навчання, отриманих під час академічної мобільності на даній ОНП відсутня. Рекомендовано активізувати впровадження програм академічної мобільності здобувачів освіти.

Рівень відповідності Критерію 3.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 3.

Доступ до ОНП за спеціальністю 072 «Фінанси, банківська справа та страхування» забезпечується на високому рівні. Правила прийому є прозорими та не містять дискримінаційних положень. Зосередження всієї інформації, яка необхідна вступнику в одному місці, дає змогу повністю вивчити особливості ОНП, яка постійно оновлюється і розвивається. В УДФС сформульовані чіткі та зрозумілі механізми визнання результатів навчання, отриманих в інших ЗВО, в сфері неформальної освіти. ОНП має значний рівень узгодженості за підкритеріями 3.2-3.3 та певною мірою узгоджена за підкритеріями 3.1 та 3.4. ЕГ може зробити висновок, що загалом ОНП за критерієм 3 відповідає рівню «В».

Критерій 4. Навчання і викладання за освітньою програмою:

1. Форми та методи навчання і викладання сприяють досягненню заявлених у освітній програмі цілей та програмних результатів навчання, відповідають вимогам студентоцентрованого підходу та принципам академічної свободи.

Форми та методи навчання і викладання охарактеризовані у силабусах навчальних дисциплін, що розміщені на сайті ЗВО <https://bit.ly/3sVj7N4>. Оцінка їх змісту показала, що навчання за ОНП реалізоване у формах лекцій, семінарів, практичних занять та самостійної роботи. За більшістю дисциплін передбачена індивідуально-консультативна робота у формі консультацій (2 год. на дисципліну). Заняття проводяться у формі лекцій-бесід, лекцій-консультацій, на семінарах використовуються ситуаційні запитання, запитання понятійного апарату, доповіді, презентації тощо. Перелічені методи є однаковими для всіх обов'язкових компонент ОНП (за винятком ОК1 «Академічна англійська мова»). Для вивчення відповідності форм і методів навчання вимогам студентоцентрованого підходу у ЗВО розроблений порядок опитування учасників освітнього процесу <https://bit.ly/3njlldQ>, результати такого опитування розміщені на сайті <https://bit.ly/3nn3VXR>, проте без вказання дати проведення опитування. Анкетування не містить конкретних запитань щодо оцінки здобувачами форми і методів навчання, а лише загальні питання щодо задоволеності організацією освітнього процесу. Студентоцентрований підхід у ЗВО надання здобувачам права участі в органах управління Університетом, можливості оцінювати якість роботи викладачів – з цією метою проводиться анкетування «Викладач очима студентів», проте результати такого анкетування на офіційному сайті не оприлюднені. Адміністрація ЗВО запевнила, що результати такого анкетування ураховуються як при проведенні конкурсів на заміщення посад, так і при застосуванні заходів матеріального і морального заохочення. Академічна свобода досягається через надання здобувачам доступу до наукової інформації, консультування щодо проведення досліджень, надання можливостей для академічної мобільності. Здобувачі мають право вільно обирати форму навчання, наукового керівника, тему дисертації. Інформація, отримана експертною групою на зустрічах з адміністрацією, викладачами та здобувачами ОП, дозволяє зробити висновок, що принципи академічної свободи у ЗВО дотримані, зокрема викладачі можуть розробляти авторські курси, самостійно визначати методи, необхідні для досягнення програмних результатів навчання, вільно обирати способи подачі матеріалу.

2. Усім учасникам освітнього процесу своєчасно надається доступна і зрозуміла інформація щодо цілей, змісту та програмних результатів навчання, порядку та критеріїв оцінювання у межах окремих освітніх компонентів (у формі силабуса або в інший подібний спосіб).

Інформація щодо цілей, зміст та програмних результатів навчання надається через розміщення на сайті ЗВО у розділі «Підготовка докторів філософії» ОНП, навчального плану, силабусів ОК, тем дисертаційних робіт, інформації про проведені наукові семінари. Графік освітнього процесу для докторів філософії розміщений у вкладці «Аспірантура. Докторантура. Ад'юнктура» <https://bit.ly/3dNWjdT>. Порядок та критерії оцінювання регулюються Положенням про організацію освітнього процесу в УДФСУ <http://surl.li/gksm> та представлені у робочих програмах і силабусах навчальних дисциплін. У силабусах відображено інформацію про систему та шкалу оцінювання, ця інформація є доступною та зрозумілою. Опитування здобувачів підтвердило, що вони мають інформацію про доступ

до силабусів і робочих програм, ознайомлені з ними. За свідченням здобувачів та академічного персоналу, інформація щодо змісту навчання та критеріїв оцінювання надається протягом усього періоду навчання.

3. Заклад вищої освіти забезпечує поєднання навчання і досліджень під час реалізації освітньої програми відповідно до рівня вищої освіти, спеціальності та цілей освітньої програми.

Поєднання навчання і досліджень у процесі реалізації ОНП забезпечується шляхом опанування освітніх компонент та проведення наукових досліджень, публікації наукових статей, підготовки доповідей на конференції, участі у виконанні науково-дослідних робіт кафедр. Важливу роль у підготовці здобувачів за ОНП відіграє наукова школа «Інноваційна, податкова та фінансова політика», яку очолює д.е.н., проф. Онишко С. В. <http://surl.li/roqj>. ЗВО має два профільних видання за спеціальністю 072 «Фінанси, банківська справа та страхування» видання – «Економічний вісник. Серія: фінанси, облік, оподаткування» і «Збірник наукових праць УДФСУ» <https://bit.ly/3xMAngN>, які віднесені до категорії «Б» і зареєстровані в міжнародних наукометричних базах даних. Здобувачі ОНП задіяні до виконання НДР «Фінансові інструменти регіонального розвитку в Україні в умовах децентралізації» (номер держ. реєстрації 0116U008349), «Формування та реалізація податкового потенціалу секторів фінансових і нефінансових корпорацій (номер держ. реєстрації 0117U003451), «Оцінка податкового потенціалу банківської системи» (номер держ. реєстрації 0117U001614). У ЗВО функціонує Рада молодих вчених <https://bit.ly/2PCE9m2>. Одним із напрямів діяльності якої є проведення науково-комунікативних заходів для поєднання навчання і досліджень. На зустрічі з ЕГ голова ради молодих вчених підтвердив факти долучення аспірантів до наукових заходів.

4. Педагогічні, науково-педагогічні, наукові працівники (далі – викладачі) оновлюють зміст освіти на основі наукових досягнень і сучасних практик у відповідній галузі.

Процедура оновлення змісту освітніх компонентів регламентована Положенням про розробку, затвердження, моніторинг та припинення освітніх програм в УДФСУ <https://bit.ly/3vxUMi3>. За інформацією викладачів ОНП, оновлення змісту освіти за ОНП має постійний характер і базується на результатах участі у міжнародних стажуваннях, дослідницьких проектах, та на співпраці з державними фінансовими органами та корпоративним сектором. Зокрема, за результатами навчання професорів Коваленко Ю. М., Кужелева М. О. і Гордей О. Д. у Київській школі економіки був оновлений зміст ОК «Фінанси, банківська справа та страхування» і «Суспільні фінанси»; за результатами стажувань проф. Чуницької І.І. було удосконалено зміст ОК «Антикризове фінансове регулювання». Зміст ОК «Математичні методи, моделі та інформаційні технології у наукових дослідженнях» був розширений унаслідок підвищення кваліфікації доц. Паянок Т.М. Урахуванню сучасних практик у галузі фінансів, банківської справи та страхування сприяє також використання результатів кафедральних наукових тем. У процесі огляду матеріально-технічної бази гарант ОНП продемонструвала ЕГ низку опублікованих монографій та навчальних посібників, які використовуються в освітньому процесі за ОК програми.

5. Навчання, викладання та наукові дослідження пов'язані з інтернаціоналізацією діяльності закладу вищої освіти.

ЗВО має 27 угод про співпрацю із закордонними університетами та установами <https://bit.ly/3ubv6aL>. За інформацією викладачів ОНП, у рамках реалізації програми важливу роль відіграє співпраця з китайськими ЗВО, в Університеті є навіть окрема аудиторія, обладнана з їх участю. ЗВО проводить науково-практичні конференції, у яких беруть участь здобувачі – «Стратегія і практика інноваційного розвитку фінансового сектору України» (2020), «Актуальні економічні, фінансові та правові питання в умовах євроінтеграції та глобальної конкуренції» (2020). У квітні 2021 року кафедрою фінансових ринків був проведений The 2nd International Workshop «Business, Governance&Sustainability» (ZOOM) у рамках меморандуму про співпрацю Університету з Вищою школою бізнесу та економіки Бандар-Лампунга (Індонезія). Окремі здобувачі ОНП брали участь у міжнародних програмах стажування у ЗВО Литви, Латвії, Словенії. Є практика публікації статей та тез доповідей у закордонних виданнях. За інформацією завідувача відділу міжнародного співробітництва, серед здобувачів розповсюджується інформація про можливості участі у міжнародних проектах та програмах. Проте на даний час, здобувачі у таких програмах участі не брали.

Загальний аналіз щодо Критерію 4:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 4.

Функціонування наукової школи «Інноваційна, податкова та фінансова політика», наявність двох профільних видань за спеціальністю 072 «Фінанси, банківська справа та страхування». Регулярне оновлення змісту ОК викладачами з урахуванням сучасних тенденцій розвитку фінансового ринку.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 4.

Анкетування здобувачів не містить конкретних запитань щодо оцінки здобувачами форми і методів навчання, а лише загальні питання щодо задоволеності організацією освітнього процесу. Рекомендовано конкретизувати в анкетах питання щодо задоволеності організацією освітнього процесу. Для розвитку ОНП необхідно активізувати участь викладачів і здобувачів у міжнародних наукових проєктах і програмах.

Рівень відповідності Критерію 4.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 4.

Форми та методи навчання на ОНП дозволяють реалізувати її цілі, забезпечують належне ознайомлення здобувачів зі змістом ОК, та відповідають вимогам студентоцентрованого підходу. ЕГ констатує наявність у ЗВО передумов для академічної свободи здобувачів та викладачів ОНП. Учасники освітнього процесу належним чином і у достатньому обсязі отримують інформацію про зміст, ПРН та критерії оцінювання знань. Сильною стороною програми слід вважати широкі можливості для поєднання навчання і досліджень. Зміст ОК оновлюється на регулярній основі з урахування сучасних досягнень науки та наявних тенденцій функціонування фінансового сектору. Інтернаціоналізація діяльності ЗВО пов'язана із проведенням конференцій, інших наукових заходів, дистанційними стажуваннями здобувачів, у перспективі потребує активізації. Загалом ЕГ дійшла висновку, що освітня діяльність за ОНП відповідає вимогам критерію 4 із недоліками, що не є суттєвими.

Критерій 5. Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність:

1. Форми контрольних заходів та критерії оцінювання здобувачів вищої освіти є чіткими, зрозумілими, дозволяють встановити досягнення здобувачем вищої освіти результатів навчання для окремого освітнього компоненту та/або освітньої програми в цілому, а також оприлюднюються заздалегідь.

Контрольні заходи та критерії оцінювання здобувачів вищої освіти є чіткими, зрозумілими, дозволяють встановити досягнення здобувачем вищої освіти результатів навчання. Зокрема, система оцінювання здобувачів вищої освіти наводиться по кожній дисципліні в силабусах, які є у відкритому доступі за посиланням: <http://surl.li/lggk>. Під час бесіди з НПП було зазначено, що систему оцінювання знань аспірантів вони представляють на першому занятті. Ця інформація була підтверджена здобувачами під час зустрічі. Також питання оцінювання знань аспірантів під час навчання регламентується такими Положеннями в УДФС: Про організацію освітнього процесу (<http://surl.li/gksm>), п. 7,8 (затверджене Вченою радою 24.09.2020, протокол № 11); Про порядок оцінювання знань здобувачів вищої освіти (<http://surl.li/sqsg>) (затверджене Вченою радою 30.03.2017, протокол № 4).

2. Форми атестації здобувачів вищої освіти відповідають вимогам стандарту вищої освіти (за наявності).

Стандарт вищої освіти доктора філософії спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа та страхування», затверджений Міністерством освіти та науки України, відсутній.

3. Визначено чіткі і зрозумілі правила проведення контрольних заходів, що є доступними для усіх учасників освітнього процесу, забезпечують об'єктивність екзаменаторів, зокрема включають процедури запобігання та врегулювання конфлікту інтересів, визначають порядок оскарження результатів контрольних заходів і їх повторного проходження, та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

В УДФС встановлені чіткі та зрозумілі правила проведення контрольних заходів. Такі правила прописані у низці документів, затверджених вченою радою УФС, а саме: Положенні про організацію освітнього процесу (<http://surl.li/gksm>); Положенні про порядок оцінювання знань здобувачів вищої освіти (<http://surl.li/sqsg>); Порядку оформлення та видання навчально-методичної документації, що регламентує освітній процес (п. 5 – Загальні вимоги до розроблення робочої програми навчальної дисципліни, п. 4) (<http://surl.li/gksh>). В силабусах

навчальних дисциплін досить чітко визначено форми підсумкового контролю знань аспірантів (<http://surl.li/lggk>). Також студенти мають доступ до всіх навчально-методичних матеріалів в системі дистанційного навчання Moodle, де також представлені критерії оцінювання їх знань. Гарантом програми було продемонстровано роботу даної системи, що дає підстави констатувати повний доступ аспірантів до правил проведення контрольних заходів для оцінювання їх знань. Також результати спілкування із здобувачами даної ОНП засвідчують, що вони цілком обізнані щодо системи оцінювання їх знань, про форми проміжного та підсумкового контролю. Частково об'єктивність екзаменаторів забезпечується складанням іспитів та заліків у письмовій формі або за допомогою комп'ютерного тестування. При цьому створено систему внутрішніх положень для запобігання упередженому ставленню НПП до аспірантів, вирішення потенційних конфліктних ситуацій. До їх числа варто віднести, насамперед, Положення про порядок оцінювання знань здобувачів вищої освіти (<http://surl.li/sqsg>), Антикорупційну програму (<http://surl.li/lgiv>). В зазначеному положенні у п. 8 «Апеляція на результати семестрового контролю» прописується процедура перегляду результатів. В процесі спілкування із здобувачами, окремих скарг на упередженість викладачів не було виявлено. Аспіранти зазначили, що конфліктних ситуацій з НПП не виникало. Повторне проходження контрольних заходів в УДФС регламентується Положенням про порядок ліквідації академічної заборгованості здобувачами вищої освіти (<http://surl.li/guyd>) (затверджено Вченою радою 28.02.2019, протокол № 2). У цьому документі визначені правила повторного вивчення навчальних курсів, ліквідації академічної заборгованості. За інформацією Гаранта ОНП за станом здоров'я можливість повторного вивчення навчальних дисциплін та ліквідації академічної заборгованості у 2021 р. була надана аспіранту 1 курсу В. Дубенкову (Наказ УДФС від 10.03.2021 № 309). Це дає підстави стверджувати про дійсне функціонування процедур повторного вивчення навчальних дисциплін та ліквідації академічної заборгованості.

4. У закладі вищої освіти визначено чіткі та зрозумілі політика, стандарти і процедури дотримання академічної доброчесності, що послідовно дотримуються всіма учасниками освітнього процесу під час реалізації освітньої програми. Заклад вищої освіти популяризує академічну доброчесність (насамперед через імплементацію цієї політики у внутрішню культуру якості) та використовує відповідні технологічні рішення як інструменти протидії порушенням академічної доброчесності.

В УДФС створено систему забезпечення академічної доброчесності, що є невід'ємною складовою внутрішньої системи забезпечення якості. Для цього було розроблено низку документів., зокрема Кодекс академічної доброчесності (затверджений Вченою радою 27.02.2020, протокол № 3) (<http://surl.li/lgkc>), в якому визначаються принципи та норми дотримання академічної доброчесності, основні засади політики академічної доброчесності; Положення про внутрішню систему забезпечення якості вищої освіти (затверджений Вченою радою 27.02.2020, протокол № 3) (<http://surl.li/lgkc>); Положення про академічну доброчесність (затверджений Вченою радою 31.10.2019, протокол № 9) (<http://surl.li/gla0>); Положення про запобігання та виявлення академічного плагіату в УДФС (затверджений Вченою радою 18.06.2020, протокол № 8) (<http://surl.li/lgwg>). В останньому детально описані порядок виявлення та встановлення фактів порушення академічної доброчесності, права НПП та здобувачів вищої освіти, правила подання апеляцій. Результати співбесіди з аспірантами дозволяють стверджувати, що вони обізнані з системою забезпечення академічної доброчесності, яка існує в УДФС. Інформацію у цій сфері вони постійно отримують з моменту початку навчання на бакалавраті та в магістратурі. Проте, не вдалося встановити, на яких умовах відбувається перевірка робіт аспірантів. Керівництво зауважило, що перевірка дисертаційних робіт здійснюється на безкоштовній основі, аспіранти ж не змогли чітко відповісти про умови перевірки. Відповідно доцільно провести роз'яснювальну роботу серед здобувачів вищої освіти стосовно цього питання. В УДФС підписаний договір про співробітництво з ТОВ «ЮНІЧЕК». У Положенні (<http://surl.li/lgwg>) детально описана процедура перевірки робіт на плагіат, вимоги до документів, що подаються для перевірки. Проте, варто конкретизувати критерії перевірки саме дисертацій та інших наукових робіт на плагіат, як це зроблено для курсових робіт здобувачів. У п.6, п.п. 6.10 зазначеного Положення зазначено, що роботи здобувачів вищої освіти приймаються до захисту, якщо оригінальний текст складає 75-80%, а відсоток цитувань не перевищує 30-40%. Проте для інших видів наукових робіт такі критерії не встановлені, що підвищує ймовірність суб'єктивності при розгляді результатів перевірки. На прохання експертної групи було надано договір з ТОВ «ЮНІЧЕК» (запит, документ 5). Також було надано приклади звітів перевірки робіт на дотримання академічної доброчесності (запит, документ 6). Все це дає підстави стверджувати, що в УДФС створено дієву систему забезпечення принципів академічної доброчесності, яка постійно вдосконалюється та розвивається. Це також підтверджується систематичними заходами щодо популяризації академічної доброчесності, які проводяться в університеті, а саме: «Академічна доброчесність як сучасний тренд» (<http://surl.li/lgkn>); семінар «Академічна доброчесність: рекомендації щодо уникнення можливих проявів, виявлення та недопущення» (<http://surl.li/noso>) та ін.

Загальний аналіз щодо Критерію 5:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 5.

До сильних сторін ОНП можна віднести наявність всіх силабусів за всіма дисциплінами, включаючи вибіркові, їх доступність для здобувачів освіти. Варто відмітити наявність у всіх силабусах детально розписаної системи оцінювання знань аспірантів. Також варто відмітити якісну роботу системи Moodle, яка використовується для навчання, та забезпечує доступ здобувачів освіти до навчально-методичних розробок, літератури, власних оцінок. Значна робота була проведена в УДФС і для формування якісної політики забезпечення академічному плагіату, розроблено значну кількість документів, розроблено відповідні механізми перевірки робіт на плагіат, постійно проводяться семінари, тренінги з метою популяризації принципів академічної доброчесності. Важливу увагу в УДФС

приділено питанням попередження академічного плагіату в роботах як НПП, так і здобувачів вищої освіти. Для цього було розроблено значну кількість документів, розроблено відповідні механізми перевірки робіт на плагіат, постійно проводяться семінари, тренінги з метою популяризації принципів академічної доброчесності.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 5.

В УДФС створено умови для недопущення академічного плагіату, проте деякі питання вимагають уточнення. Насамперед, варто чітко виписати механізм оплати аспірантами перевірки на академічний плагіат їх дисертаційних робіт і довести цю інформацію до здобувачів. Також доцільно конкретизувати критерії за системою Unicheck перевірки навчальних, методичних робіт, авторефератів та дисертацій на академічний плагіат, оскільки на сьогодні такі критерії встановлені лише для робіт здобувачів освіти. Слід конкретизувати критерії за системою Unicheck перевірки навчальних, методичних робіт, авторефератів та дисертацій на академічний плагіат за аналогією з підходом, який застосовано для робіт здобувачів вищої освіти, а саме встановити рівень оригінальності тексту та відсоток цитувань.

Рівень відповідності Критерію 5.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 5.

Форми та методи контрольних заходів здобувачів вищої освіти за ОНП є чіткими та забезпечують об'єктивність оцінювання. В ЗВО є розроблена система оскарження результатів контрольних заходів та система врегулювання конфлікту інтересів, активно популяризуються принципи академічної доброчесності. ОНП має значний рівень узгодженості за підкритеріями 5.1-5.3 та певною мірою узгоджена за підкритерієм 5.4. ЕГ може зробити висновок, що загалом ОНП за критерієм 5 відповідає рівню «В».

Критерій 6. Людські ресурси:

1. Академічна та/або професійна кваліфікація викладачів, задіяних до реалізації освітньої програми, забезпечує досягнення визначених відповідною програмою цілей та програмних результатів навчання.

Академічна та професійна кваліфікація викладачів на ОНП «Фінанси, банківська справа та страхування» є високою і забезпечує досягнення визначених відповідною програмою цілей та програмних результатів навчання. Переважна більшість НПП, що викладають на відповідній ОНП, є докторами наук, професорами. Серед викладачів 8 докторів наук та 3 кандидати наук. Залучені до викладання НПП є активними науковцями, які постійно здійснюють дослідження та публікують їх результати. Зокрема, Чуницька І.І., Паянок Т.М., Онишко С.В., Суліма Є.М., Коваленко Ю.М. мають праці у наукометричних базах даних Scopus та Web of Science, які за своєю тематикою відповідають тим навчальним дисциплінам, що вони викладають. Також НПП було пройдено значну кількість стажувань в інших закладах освіти, як в Україні, так і в інших країнах (Чехія, Болгарія, Греція, Словаччина, Фінляндія, Естонія). Науковими керівниками в основному є доктори наук, які мають значний досвід викладання та підготовки аспірантів. Завідувач кафедри фінансових ринків Онишко С.В. є заслуженим діячем науки та техніки України (<http://surl.li/ssbh>). Окреслене свідчить про високий рівень кваліфікації викладачів. Результати співбесіди з аспірантами засвідчують їх задоволеність рівнем викладацької майстерності НПП. Це також підтверджується результатами опитування здобувачів (<http://surl.li/ppeq>).

2. Процедури конкурсного добору викладачів є прозорими і дозволяють забезпечити необхідний рівень їхнього професіоналізму для успішної реалізації освітньої програми.

Конкурсний добір викладачів є прозорим і спрямований на забезпечення успішної реалізації ОНП. Процедура конкурсного добору викладачів регламентується Положенням про порядок проведення конкурсного відбору при заміщенні вакантних посад науково-педагогічних працівників УДФС та укладання з ними трудових договорів (контрактів) (затверджено Вченою радою 26.03.2020, протокол № 4) (<http://surl.li/ssem>). У Положенні чітко визначена загальна процедура конкурсного відбору, перелік документів, які необхідно подавати, регламентуються питання обрання НПП на різні посади. Для оцінки рівня професійної кваліфікації претендента на посаду також проводиться розгляд кандидатури на засіданні кафедри. На офіційному сайті висвітлюється оголошення про конкурс на заміщення вакантних посад, типові форми документів (<http://surl.li/sseg>). Результати співбесіди НПП

свідчать, що конкурсний відбір в ЗВО відбувається прозоро, враховується обов'язково рівень професіоналізму викладачів, відношення претендентів на вакантні посади є рівнозначним.

3. Заклад вищої освіти залучає роботодавців до організації та реалізації освітнього процесу.

Аналіз ОНП дає підстави стверджувати, що до її розробки були залучені потенційні роботодавці. Зокрема, рецензії-відгуки надали такі стейкхолдери (<http://surl.li/qhto>): Н.М. Шелудько, ДУ «Інститут економіки та прогнозування НАН України»; В. І. Коротун, НДІ фінансової політики Університету ДФС України; О. І. Локтіонов, АТ «Український банк реконструкції та розвитку»; Е. Е. Пустовалова, АТ «Страхова компанія «Країна»; Л. О. Вітренко, ТОВ «Аудиторська фірма «Мазар Україна» (<http://surl.li/lggk>). Підтвердженням залучення стейкхолдерів до обговорення ОНП є проведення спільних засідань. Наприклад, 06.03.2021 р. було проведено таке засідання, до участі в якому було залучено здобувачів вищої освіти та випускників програми, представників академічної спільноти, роботодавців (<http://surl.li/ssfq>). Всі учасники мали змогу висловити свої пропозиції щодо оновлення ОНП. Проведення такої зустрічі було підтверджено стейкхолдерами, які прийняли участь в роботі ЕГ на відповідній зустрічі. Це свідчить про реальний характер співпраці з роботодавцями та іншими стейкхолдерами, а не формальний підхід до її організації. Окрім участі у розробці ОНП, роботодавці також приймають активну участь у проведенні лекцій, тренінгів та інших видів навчальних занять. Наприклад, 11.03.2019 відбулась зустріч з президентом Українського союзу промисловців і підприємців А.Кінахом з питань розвитку податкової системи (<http://surl.li/ssih>). За участю представників ДФС України, Рахункової палати, Державної аудиторської служби та Державної служби фінансового моніторингу проведено Міжнародний форум «Розвиток державного фінансового контролю в контексті економічної безпеки держави» (<http://surl.li/ppmp>). Також 20.05.2020 проведено у співпраці з Міністерством фінансів України «Молодіжний податковий конгрес» (<http://surl.li/ppms>), а 03.12.2021 було проведено спільний з ДФС України «Податковий конгрес» (<http://surl.li/ppmw>).

4. Заклад вищої освіти залучає до аудиторних занять професіоналів-практиків, експертів галузі, представників роботодавців.

УДФС докладає зусилля для залучення професіоналів-практиків, експертів галузі, представників роботодавців до аудиторних занять. На співбесіді аспіранти підтвердили, що їм надається інформація про такі заходи, і на їх заняття запрошуються роботодавці. Зокрема, 13.01.2017 року було проведено лекцію О. Герчиком, який є професійним трейдером New York Stock Exchange, NASDAQ, RTS, CME; 27.11.2019 було проведено науково-практичний семінар «Енвіроніка – наука майбутнього розвитку» від М. Білопольського; 27.04.2021 Ю. Прозоровим, президентом Українського товариства фінансових аналітиків, членом Української асоціації Римського клубу було проведено науково-практичний стіл на тему «Розвиток недержавних пенсійних фондів: українські реалії та зарубіжний досвід» (<http://surl.li/svnc>). Також варто відмітити, що викладачі кафедр, які залучені до підготовки аспірантів за спеціальністю 072 - «Фінанси, банківська справа та страхування», також мають практичний досвід та значний досвід наукової та викладацької роботи. Зокрема, Онишко С.В. є заслуженим діячем науки і техніки; Л. Онучак є членом Міжнародної асоціації викладачів англійської мови як іноземної IATEFL Ukraine, Т. Паянок є членом МГО «Рада незалежних бухгалтерів та аудиторів». Спількування зі здобувачами дало можливість зробити висновок, що вони задоволені можливістю слухати лекції від викладачів з практичним досвідом роботи та є необхідність збільшити кількість таких занять.

5. Заклад вищої освіти сприяє професійному розвитку викладачів через власні програми або у співпраці з іншими організаціями.

УДФС постійно сприяє професійному розвитку викладачів. Для цього розроблено та введено в дію Положення про підвищення кваліфікації педагогічних, науково-педагогічних працівників (<http://surl.li/mkdgdm>) (затверджене вченою радою 24.12.2021, протокол № 15). В даному положенні надається загальна інформація щодо підвищення кваліфікації НПП, конкретизуються положення щодо стажування викладачів. Зазначається, що підвищення кваліфікації здійснюється викладачами не рідше одного разу на п'ять років. Також в ЗВО розроблено та використовується Положення про підвищення кваліфікації (стажування) наукових і науково-педагогічних працівників за кордоном (<http://surl.li/lgdv>) (затверджене вченою радою 28.02.2019, протокол № 2). У цьому положенні регламентуються питання проходження НПП стажування та підвищення кваліфікації за кордоном, визнання результатів закордонного стажування. В УДФС також функціонує як відокремлений підрозділ Навчально-науковий центр інноваційних освітніх технологій та регіонального навчання (<http://surl.li/mkej>), який безпосередньо займається питаннями підвищення кваліфікації НПП. 03.02.2021 проведено методичний семінар-тренінг для підвищення компетенції працівників «Розробка та затвердження робочої програми навчальної дисципліни». Варто також зауважити, що викладачі, які залучені до підготовки здобувачів вищої освіти третього рівня спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа та страхування» також самостійно постійно підвищують власну кваліфікацію, здійснюючи як закордонні стажування, так і приймаючи участь в семінарах та тренінгах в Україні. Гарантом було надано матеріали, що засвідчують активну участь, насамперед, Онишко С.В., Кужелева М.О., Коваленко Ю.М. у міжнародних освітніх та наукових заходах. З 10 викладачів ОНП 7 осіб пройшли міжнародне стажування, 7 осіб – професійне стажування відповідно до проблематики дисциплін, які вони викладають. Професійний розвиток викладачів також підтверджується публікацією їх наукових праць, участю в наукових

конференціях, в тому числі міжнародних, кількістю публікацій у фахових виданнях України та у виданнях, що індексуються у міжнародних наукометричних базах за відповідною ОНП спеціальністю. Окрім того, в УДФС щорічно проводиться значна кількість семінарів, круглих столів (<http://surl.li/svmy>), конференцій (<http://surl.li/svmy>), форумів (<http://surl.li/svmz>), що підтверджується постійними оголошеннями на офіційному сайті ЗВО про проведення наукових заходів.

6. Заклад вищої освіти стимулює розвиток викладацької майстерності.

В УДФС створена дієва система стимулювання викладацької майстерності. Вона регламентована положеннями Колективного договору на 2016-2021 (<http://surl.li/mmyuf>) (схвалено 15.12.2016). Зокрема, пп. 3.2 Положення про оплату праці в УДФС конкретизуються умови встановлення надбавок для НПП, у п.п. 3.7 визначені умови надання премій співробітниками університету. У п. 4 зазначеного Положення визначаються умови надання заохочувальних та компенсаційних виплат, матеріальної допомоги. На зустрічі з викладачами було встановлено, що адміністрація УДФСУ здійснює матеріальне та моральне заохочення викладачів. За словами керівництва ЗВО, відбувається виплата премій НПП до різних свят, що підтверджено під час співбесіди з викладачами. Також в УДФС розроблено Положення про преміювання працівників (<http://surl.li/hckp>) (затверджене Вченою радою 14.12.2016, протокол № 12). У ньому у п.п. 6.1.2 стверджується, що премія надається за захист дисертаційних робіт. Здійснюється преміювання переможців конкурсу «Кращий працівник Університету», «Кращий структурний підрозділ», «Кращий куратор» (п. 6.4). Також для стимулювання викладацької майстерності НПП в УДФС було розроблено та введено в дію такі положення: Положення про Золоту книгу пошани (<http://surl.li/gizs>) (затверджене Вченою радою 05.12.2017, протокол № 16); Положення про анкетування здобувачів вищої освіти «Викладач очима здобувача» (<http://surl.li/mkgr>) (затверджене Вченою радою 18.06.2020, протокол № 7); Положення про заохочувальні відзнаки (<http://surl.li/hckq>) затверджене Вченою радою 26.05.2020, протокол № 2). В УДФС діє Положення про рейтингове оцінювання результатів роботи науково-педагогічних працівників (<http://surl.li/swsb>) (затверджене Вченою радою 20.12.2019, протокол № 13); яким передбачено врахування рейтингу при моральному та матеріальному стимулюванні та призначенні на посаду (п. 1.9). У Положенні наводиться методика визначення рейтингу НПП, порядок формування рейтингових звітів та особливості проведення рейтингування в ЗВО. Під час співбесіди з НПП було підтверджено, що результати рейтингування дійсно використовуються керівництвом УДФС для стимулювання матеріального та морального заохочення і розвитку викладацької майстерності. Проте, у відкритому доступі результати рейтингування та рішення щодо відзначення кращих викладачів знайти не вдалося.

Загальний аналіз щодо Критерію 6:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 6.

За даною ОНП сформовано висококваліфікований колектив викладачів, які мають значний досвід у підготовці аспірантів, проведенні наукових досліджень, залучені до процесів наукового захисту здобувачів. Академічна кваліфікація по всім викладачам забезпечується наявністю відповідної освіти та/або науковою діяльністю у сфері викладання дисциплін на спеціальності 072. Сформовано фаховий колектив керівників аспірантів, які дійсно мають вагомий здобутки в тих сферах, в яких здобувачі освіти проводять дослідження, що є важливим для забезпечення якості навчання та підготовки дисертаційних робіт. Варто відзначити високий рівень активності викладачів на даній ОНП щодо підвищення власної кваліфікації, постійну участь в семінарах, форумах, конференціях, як в Україні, так і за кордоном. Важливу увагу приділено залученню стейкхолдерів до обговорення ОНП та розробки її нової версії, проект якої вже оприлюднено для обговорення на сайті УДФС. В УДФС створено систему матеріального та морального заохочення НПП, процедура конкурсного добору є відкритою, прозорою, відбувається відповідно до чинного законодавства, що було підтверджено під час зустрічі з НПП.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 6.

Необхідно більше уваги звернути на залучення практиків та експертів галузі до аудиторних занять. Такі приклади дійсно є, але варто зробити подібні зустрічі більш системними. Доречним буде підвищення прозорості системи рейтингування НПП, оприлюднення кожного року рейтингів та рішень про матеріальне стимулювання кращих НПП на офіційному сайті.

Рівень відповідності Критерію 6.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 6.

Академічна та професійна кваліфікація викладачів забезпечується на високому рівні. До викладання на даній ОНП залучені доктори наук, професори із значним досвідом наукової роботи. Проводиться робота щодо залучення стейкхолдерів до обговорення ОНП. В ЗВО розроблена система матеріального та морального заохочення. Проте, варто активізувати роботу щодо залучення роботодавців до викладання, можливо на основі трудових відносин. ОНП має значний рівень узгодженості за підкритеріями 6.1; 6.2; 6.5 та 6.6 та певною мірою узгоджена за підкритеріями 6.3 та 6.4. ЕГ може зробити висновок, що загалом ОНП за критерієм 6 відповідає рівню «В».

Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси:

1. Фінансові та матеріально-технічні ресурси (бібліотека, інша інфраструктура, обладнання тощо), а також навчально-методичне забезпечення освітньої програми забезпечують досягнення визначених освітньою програмою цілей та програмних результатів навчання.

ЕГ встановлено, що фінансові та матеріально-технічні ресурси ЗВО, а також навчально-методичне забезпечення, дозволяють досягти визначених цілей та програмних результатів навчання за даною ОНП. Будівля ЗВО знаходиться в парковій зоні, що створює умови для комфортного перебування здобувачів на території університету. Аудиторний фонд, що забезпечує ОНП, використовуються на праві власності, площі аудиторного фонду в розрахунку на 1 студента відповідають встановленим нормам. Кожна аудиторія оформлена у певній тематиці, присвяченій різним регіонам України, чи країнам-партнерам (зокрема аудиторія для вивчення іноземних мов облаштована сучасною технікою та оформлена у китайському стилі). В ЗВО наявна бібліотека, інституційний репозитарій. УДФСУ має ідальню та достатню кількість гуртожитків. Для організації освітнього процесу широко застосовуються сучасне технічне оснащення, в тому числі проектори, мультимедійні дошки та програмне забезпечення. Наявність поблизу гуртожитку підкреслює сприяє мінімізації витрачання особистого часу здобувачів та викладачів. Аудиторії та бібліотеки забезпечено вільним доступом до мережі WI-FI. Університет має діючий інституційний репозитарій (<http://ir.nusta.edu.ua/>). Аспіранти в повному обсязі забезпечені підручниками та іншими навчальними та методичними матеріалами. Під час зустрічі з фокус-групами здобувачів та науково-педагогічних працівників було з'ясовано про їх задоволеність матеріально-технічною базою ЗВО. Аспіранти мають можливість публікувати свої статті в науковому фаховому журналі Категорії Б «Економічний вісник. Серія: фінанси, облік, оподаткування» та отримують знижки на послуги підготовки до друку.

2. Заклад вищої освіти забезпечує безоплатний доступ викладачів і здобувачів вищої освіти до відповідної інфраструктури та інформаційних ресурсів, необхідних для навчання, викладацької та/або наукової діяльності в межах освітньої програми.

При спілкуванні зі здобувачами, студентського самоврядування, НПП та адміністративним персоналом було встановлено, що всі учасники освітнього процесу мають відкритий та безоплатний доступ до всієї необхідної інфраструктури та інформаційних ресурсів ЗВО. Комп'ютери університету підключені до мережі інтернет, на території університету діє вільний доступ до Wi-Fi. Здобувачі та науково-педагогічні працівники підтвердили зрозумілий і безоплатний характер використання інформаційних ресурсів, комп'ютерної техніки, Wi-Fi, окремих об'єктів інфраструктури тощо. В УДФСУ діє Рада молодих вчених, яка створює умови для розкриття наукового та творчого потенціалу осіб, які навчаються та працюють в УДФСУ.

3. Освітнє середовище є безпечним для життя та здоров'я здобувачів вищої освіти, що навчаються за освітньою програмою, та дозволяє задовольнити їхні потреби та інтереси.

ЗВО створив для здобувачів ОНП якісне і безпечне освітнє середовище, в якому поєднано і можливості навчання, і позанавчальної роботи. Опитування фокус-груп студентського самоврядування та здобувачів освіти дає можливість зробити висновок про можливість врахування їх думки (у тому числі шляхом анкетування) та залучення до процесів покращення освітнього середовища, сприятливий морально-психологічний клімат (https://drive.google.com/file/d/1kLIo2n6sMRj_W8ELWjviQQQr2iKDV5s5G/view). У УДФСУ діє психологічна служба (<http://surl.li/mmwwq>), яка проводить опитування щодо морально-психологічного клімату серед аспірантів. У ЗВО дотримуються правила протипожежної безпеки. Представники студентського самоврядування під час зустрічі підтвердили, що в ЗВО є плани евакуації, тривожні кнопки виклику пожежної служби та вогнегасники. В УДФСУ систематично проводяться інструктажі з охорони праці, пожежної безпеки, надання першої домедичної допомоги, профілактичні бесіди з дотримання правил пожежної безпеки, електробезпеки, поводження з незнайомими предметами, навчальної гігієни, порядку дій у випадку надзвичайних ситуацій. Наявні тренажерні зали, якими можуть користуватись як викладачі, так і здобувачі.

4. Заклад вищої освіти забезпечує освітню, організаційну, інформаційну, консультативну та соціальну підтримку здобувачів вищої освіти, що навчаються за освітньою програмою.

В ЗВО діє розгалужена система підтримки здобувачів ступеня доктора філософії. Забезпечення освітньої, організаційної, інформаційної, консультативної та соціальної підтримки здобувачів відбувається деканатом, відділом аспірантури і докторантури, безпосередньо науковими керівниками під час консультування, НПП під час проведення занять та додаткових консультацій, студентським самоврядування, яке активно представлено в адміністративній вертикалі Університету, широко застосовуються електронні канали зв'язку. Окремі види підтримки здобувачів забезпечує Рада молодих вчених. Через сайт здійснюється інформування щодо проведення заходів різного типу. Крім того, на сайті університету проводиться опитування студентів щодо задоволеності навчання та виявлення проблем в освітньому процесі (<http://surl.li/tdgo>). Функціонують онлайн-сервіси підтримки (інформація на сайті, кабінет здобувача (студента) та НПП, онлайн-бібліотека). Зокрема в УДФСУ присутня платформа дистанційного навчання MOODLE. Здобувачі вказали, що під час карантину дистанційне навчання проводилось за допомогою системи MOODLE.

5. Заклад вищої освіти створює достатні умови для реалізації права на освіту особами з особливими освітніми потребами, що навчаються за освітньою програмою.

З метою забезпечення доступності для осіб з інвалідністю та інших маломобільних груп населення навчальні корпуси ЗВО обладнані пандусами, що було підтверджено під час огляду матеріальної бази УДФСУ. В ЗВО присутній санітарний вузол обладнаний спеціально для осіб з особливими потребами. Під час зустрічі зі здобувачами встановлено, що осіб з особливими потребами на даній ОНП немає.

6. Існує чітка і зрозуміла політика і процедури вирішення конфліктних ситуацій (зокрема пов'язаних з сексуальними домаганнями, дискримінацією та/або корупцією тощо), яка є доступною для усіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримується під час реалізації освітньої програми.

Під час спілкування з фокус-групами студентів, студентського самоврядування, НПП та адміністративним персоналом було встановлено, що в УДФСУ існує чітка процедура врегулювання конфліктних ситуацій у разі їх виникнення. Перш за все в УДФСУ функціонує Служба довіри (<http://surl.li/miey>), завдяки якій є можливість керівництву ЗВО повідомити про певні порушення, які потенційно можуть відбутись. Крім того, в ЗВО прийнята антикорупційна програма (<http://surl.li/lgiv>), яка регулює процедуру попередження та реагування на прояви корупції. Також в ЗВО діє процедура реагування на випадки булінгу та дискримінації. Така процедура регламентована Наказом ДФС України Про затвердження Правил етичної поведінки в органах Державної фіскальної служби України» від 03.04.2019 № 257 (<http://surl.li/mmyn>). У ЗВО розроблений "Порядок про вирішення конфліктних ситуацій в УДФСУ" від 19 лютого 2020 року (<http://surl.li/gldh>). Зустріч здобувачів показала обізнаність аспірантів щодо порядку вирішення конфліктних ситуацій у ЗВО, зокрема вони акцентували увагу про відкритість та готовність керівництва та Ради молодих вчених реагувати та вирішувати конфліктні ситуації будь-якого характеру. Під час зустрічі з фокус-групами було встановлено, що конфліктних ситуацій (зокрема пов'язаних з сексуальними домаганнями, дискримінацією та/або корупцією) на зазначеній ОНП не було.

Загальний аналіз щодо Критерію 7:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 7.

УДФСУ має високий рівень матеріально-технічного, інформаційного та навчально-методичного забезпечення. Наявне освітнє середовище відповідає всім встановленим вимогам та дозволяє повною мірою забезпечити реалізацію ОНП. Створено необхідні умови для реалізації права на освіту особами з особливими освітніми потребами. На достатньому рівні забезпечено консультативну та соціальну підтримку здобувачів. ЗВО має чітко регламентовані процедури запобігання та вирішення конфліктних ситуацій, а також дотримання принципів академічної доброчесності. Функціонування Ради молодих вчених забезпечує інтереси аспірантів в ЗВО. Позитивною практикою є відкритість керівництва УДФСУ до спілкування та вирішення конфліктних ситуацій в рамках ОНП.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 7.

ЕГ не виявила слабких сторін у контексті критерію 7.

Рівень відповідності Критерію 7.

Рівень А

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 7.

Інфраструктура УДФСУ повністю задовольняє потреби аспірантів, що надає можливість займатися науковою діяльністю. Приміщення мають пожежну сигналізацію. ЗВО підтримує морально-психологічний клімат в колективі. Аспіранти мають безоплатний доступ до всіх інформаційних ресурсів. В умовах карантину ЗВО забезпечив всі протиепідеміологічні заходи, в тому числі встановив на вході рамки вимірювання температури. Налагоджена процедура вирішення конфліктних ситуацій. Студентське самоврядування та Рада молодих вчених тісно співпрацює з аспірантами та відстоює їх інтереси. Стан освітнього середовища та рівень матеріально-технічного забезпечення можна вважати взірцевими в сучасних українських реаліях. Оцінка встановлених фактів та їх контексту дає можливість зробити висновок не лише про відповідність усіх підкритеріїв Критерію 7 встановленим вимогам, але й про взірцевий характер матеріально-технічного та фінансового забезпечення ОНП.

Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми:

1. Заклад вищої освіти послідовно дотримується визначених ним процедур розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду освітньої програми.

Експертною групою встановлено, що адміністрація ЗВО чітко дотримується процедури розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду ОНП, яка регламентується чинним законодавством та внутрішніми положеннями. Зокрема, процедура прописана в «Положенні про внутрішню систему забезпечення якості вищої освіти в УДФСУ» (<http://surl.li/glew>) та в положенні «Про розробку, затвердження, моніторинг та припинення освітніх програм в Університеті державної фіскальної служби України» (<http://surl.li/qcra>). Навчально-методичний центр забезпечення якості вищої освіти УДФСУ (<http://surl.li/qcrj>) спільно з кафедрами ініціює процедуру перегляду освітніх програм. Перегляд та оновлення ОНП здійснюється з урахуванням вимог чинної нормативно-правової бази, передових світових практик, результатів оцінювання якості освіти та актуальності освітніх компонентів, рекомендацій/зауважень стейкхолдерів, випускників та студентів.

2. Здобувачі вищої освіти безпосередньо та через органи студентського самоврядування залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери. Позиція здобувачів вищої освіти береться до уваги під час перегляду освітньої програми.

Інтереси аспірантів представляють на вченій раді університету та факультеті представники студентського самоврядування. Під час зустрічі здобувачі підтвердили, що вони обізнані в правах залучення до процесів перегляду ОНП. Під час зустрічі зі студентським самоврядуванням було отримано підтвердження фактів, що їх залучення до процесів перегляду ОНП та ОК з метою підвищення якості освіти. Зокрема, вони висловлюють свої думки та пропозиції щодо змісту ОК, якості викладання та актуальності наукових досліджень, формування тем та структури дисертаційних робіт під час засідань кафедри, на які вони постійно запрошуються, а також під час анкетування (<http://surl.li/ppeq>), яке проводить регулярно Навчально-методичний центр забезпечення якості вищої освіти УДФСУ (<http://surl.li/qcrj>). Результати анкетування щодо оцінювання якості освітнього процесу за ОНП обробляються Навчально-методичним центром забезпечення якості вищої освіти УДФСУ та доводяться до відома гаранта, завідувачів кафедр, адміністрації факультету та Університету. Також до обговорення актуальності ОНП та змісту її освітніх компонентів долучаються випускники кафедр, які вже захистили кандидатські дисертації.

3. Роботодавці безпосередньо та/або через свої об'єднання залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери.

Проектна група залучає роботодавців та стейкхолдерів до рецензування, обговорення та перегляду змістовної частини ОНП та інших процедур забезпечення якості освіти. Зокрема, до процесів перегляду ОНП активно залучаються представники страхових компаній, науково-дослідних інститутів (<http://surl.li/jqef>, <http://surl.li/jqaz>, <http://surl.li/qcqt>, <http://surl.li/pplz>). Під час зустрічі зі стейкхолдерами, було виявлено, що роботодавці тісно співпрацюють з проектною групою, а саме проводяться круглі столи, де обговорюються недоліки ОНП, що є позитивною практикою. Одним з таких круглих столів відбувся 9 березня 2021 року на тему вдосконалення ОНП, на ньому були присутні здобувачі освіти та випускники програми, академічна спільнота, роботодавці та інші стейкхолдери з регіону (<https://bit.ly/3f2HHYA>).

4. Існує практика збирання, аналізу та врахування інформації щодо кар'єрного шляху випускників освітньої програми.

Відділ профорієнтаційної роботи, практики та сприяння працевлаштуванню здійснює моніторинг кар'єрної траєкторії випускників. Центром проводяться вибіркові опитування щодо працевлаштування випускників. Анкета випускника розміщена на сайті (<http://www.nusta.edu.ua/anketa/>). Результати опитувань експертна група не знайшла на сайті. Крім того, відсутня інформація щодо асоціації випускників, зокрема на сайті ЗВО такої інформації немає.

5. Система забезпечення якості закладу вищої освіти забезпечує вчасне реагування на виявлені недоліки в освітній програмі та/або освітній діяльності з реалізації освітньої програми.

Експертною групою підтверджено, що моніторинг ОНП здійснюється на локальному і загальноуніверситетському рівнях. Навчально-методичний центр забезпечення якості вищої освіти УДФСУ (<http://surl.li/qcjrj>) є невід'ємною складовою організації освітнього процесу в ЗВО згідно з новими вимогами щодо якості підготовки здобувачів вищої освіти. Саме ним проводиться моніторинг щодо якості освітніх програм через опитування здобувачів, зокрема один з видів опитування "Рівень задоволеності здобувачів вищої освіти третього рівня навчанням", результати яких висвітлені на офіційному сайті УДФСУ у вигляді Комплексного звіту (<http://surl.li/prreq>). Робота з фокус-групами адміністрації, НПП, здобувачів та роботодавців підтверджує здійснення зазначених процедур. Слід відзначити конструктивний підхід адміністрації ЗВО та гаранта ОНП до висловлених експертами під час візиту зауважень та рекомендацій, що свідчить про наявність перспектив для розвитку ОНП.

6. Результати зовнішнього забезпечення якості вищої освіти (зокрема, зауваження та пропозиції, сформульовані під час попередніх акредитацій), беруться до уваги під час перегляду освітньої програми.

ОНП проходить акредитаційну експертизу вперше, але під час її перегляду бралися до уваги зауваження та пропозиції в ГЕР за ОНП «Облік і оподаткування» за спеціальністю 071 «Облік і оподаткування» (05.11.2020) і ОНП «Економіка» за спеціальністю 051 «Економіка» (23.12.2020) за третім (освітньо-науковим) рівнем вищої освіти.

7. В академічній спільноті закладу вищої освіти сформована культура якості, яка сприяє постійному розвитку освітньої програми та освітньої діяльності за цією програмою.

Експертна група отримала підтвердження того, що в УДФСУ проводиться робота щодо внутрішнього забезпечення якості освітньої діяльності та вищої освіти шляхом моніторингу та анкетування (опитування) здобувачів, НПП, роботодавців, в основу яких покладено принципи студентоцентричності; прозорості, інформаційної відкритості; толерантності та запобігання проявів дискримінації; моніторингу та запобігання академічної недоброчесності; академічної свободи, високого рівня корпоративної культури. В УДФСУ діють Кодекс честі та корпоративної етики (<http://surl.li/gbry>), Кодекс академічної доброчесності (<http://surl.li/lgkc>), Положення про академічну доброчесність УДФСУ (<https://afly.co/sjx2>).

Загальний аналіз щодо Критерію 8:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 8.

Процедури розроблення, затвердження, оновлення та моніторингу ОНП, а також освітніх компонентів, чітко регламентовані внутрішніми положеннями і узгоджені з процедурами внутрішнього забезпечення якості вищої освіти. Позитивною є практика залучення здобувачів, випускників та роботодавців до процесів оновлення, перегляду ОНП та освітніх компонентів. З метою координування дій та організації якості освіти в ЗВО створено окремий структурний підрозділ – Навчально-методичний центр забезпечення якості вищої освіти.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 8.

Слабкі сторони, недоліки 1. Анкети щодо оцінювання якості освіти на ОНП не публікуються на сайті. 2. Відсутня на сайті інформація про діяльність Асоціації випускників. Рекомендації 1. Розміщувати анкети та результати опитування на офіційному сайті академії. 2. Оприлюднювати інформацію про структури чи підрозділи, що займаються підтриманням зв'язків з випускниками.

Рівень відповідності Критерію 8.

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 8.

ЗВО має розроблені процедури розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду ОНП. У ЗВО відсутня Асоціація випускників, хоча анкета для випускників присутня на сайті. На думку ЕГ, ці недоліки можна вважати несуттєвими, оскільки вони загалом не перешкоджають реалізації процедури внутрішнього забезпечення якості ОП. В цілому ОП відповідає вимогам підкритеріїв критерію 8, рекомендації в контексті цього критерію є досяжними.

Критерій 9. Прозорість та публічність:

1. Визначені чіткі і зрозумілі правила і процедури, що регулюють права та обов'язки всіх учасників освітнього процесу, є доступними для них та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

Експертна група ознайомила з усією необхідною інформацією щодо процедур, що регулюють права та обов'язки всіх учасників освітнього процесу, така інформація є доступною на сайті ЗВО. Права та обов'язки усіх учасників освітнього процесу регламентовано нормативними актами, які розміщено на сайті Університету у вкладці «Нормативно-правова база», зокрема в в Статуті УДФСУ (<http://surl.li/gkpl>); Положенням про внутрішню систему забезпечення якості вищої освіти в УДФСУ (<http://surl.li/qcpr>); Кодексом академічної доброчесності (<http://surl.li/lgkc>); Положенням про академічну доброчесність УДФСУ (<https://afly.co/sjx2>), Положенням про академічну доброчесність УДФСУ (<https://afly.co/sjx2>). Учасники освітнього процесу на зустрічах з ЕГ підтвердили, що чинні правила і процедури їм знайомі, та дотримуються адміністрацією, працівниками та здобувачами освіти.

2. Заклад вищої освіти не пізніше ніж за місяць до затвердження освітньої програми або змін до неї оприлюднює на своєму офіційному веб-сайті відповідний проект з метою отримання зауважень та пропозицій заінтересованих сторін.

УДФСУ своєчасно оприлюднив на своєму офіційному веб-сайті проект освітньої програми, а також отримав пропозиції зацікавлених сторін, завдяки чому стейкхолдери мали можливість брати участь в їх розробці та вдосконаленні. Вкладка на офіційному сайті сайті для пропозицій стейкхолдерів розміщена (<http://surl.li/qdze>), проте доступ до неї дещо ускладнений.

3. Заклад вищої освіти своєчасно оприлюднює на своєму офіційному веб-сайті точну та достовірну інформацію про освітню програму (включаючи її цілі, очікувані результати навчання та компоненти) в обсязі, достатньому для інформування відповідних заінтересованих сторін та суспільства.

УДФСУ своєчасно оприлюднив на своєму офіційному веб-сайті інформацію про освітньо-наукову програму, її освітні компоненти та механізм реалізації програми. Обсяг розміщеної на офіційному сайті інформації ЕГ оцінює як достатній для інформування зацікавлених сторін та суспільства про особливості ОНП. Вкладки на офіційному сайті активні, інформація щодо функціонування ОНП знаходиться у відкритому доступі, зокрема інформація щодо вступу до аспірантури (строки навчання, правила прийому, вартість контракту, перелік іспитів), інформація щодо професорсько-викладацького складу випускових кафедр (ПБ викладачів, їх наукові інтереси, публікації), доступ до MOODLE. Проте на сайті відсутня контактна інформація окремих структурних підрозділів та консультативно-дорадчих органів ЗВО, зокрема Ради молодих вчених УДФСУ, що ускладнює комунікацію з цим органом для вирішення різноманітних питань.

Загальний аналіз щодо Критерію 9:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 9.

УДФСУ забезпечує високий рівень прозорості та публічності інформації щодо ОНП. Проекти ОНП та інформація щодо них своєчасно розміщуються на офіційному веб-сайті університету, завдяки чому стейкхолдери та суспільство мають можливість брати участь в їх розробці та вдосконаленні.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 9.

Розміщена на сайті інформація про Раду молодих вчених не містить контактних даних. Рекомендовано додати контактну інформацію Ради молодих вчених на сайт ЗВО.. Вкладка на офіційному сайті для пропозицій стейкхолдерів розміщена, проте доступ до неї дещо ускладнений. Рекомендовано передбачити технічні можливості, щоб ця вкладка була у відкритому доступі, чи розробити окрему вкладку на сайті, де будуть розміщені всі форми для надання пропозицій стейкхолдерів.

Рівень відповідності Критерію 9.

Рівень B

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 9.

На сайті УДФСУ присутня необхідна нормативна інформація, проте в окремих випадках її слід розширити чи доповнити. Перелічені недоліки мають радше технічний характер і не перешкоджають прозорості та публічності ОП. Загалом освітня програма та освітня діяльність за цією програмою відповідають критерію 9 з недоліками, що не є суттєвими.

Критерій 10. Навчання через дослідження:

1. Зміст освітньо-наукової програми відповідає науковим інтересам аспірантів (ад'юнктів) і забезпечує їх повноцінну підготовку до дослідницької та викладацької діяльності у закладах вищої освіти за спеціальністю та/або галуззю.

Відповідність змісту ОНП інтересам аспірантів була підтверджена на зустрічі експертів зі здобувачами, на якій вони наголосили, що як обов'язкові, так і вибіркові компоненти допомагають у проведенні досліджень та формують необхідні компетенції для викладацької діяльності. Зокрема здобувачі виокремили такі ОК, як ОК3 «Методологія, організація та технологія наукових досліджень» та ОК4 «Математичні методи, моделі та інформаційні технології у наукових дослідженнях», що формують належну методологічну основу дослідницької діяльності, а ОК5 «Методика викладання та інноваційні технології в педагогіці (тренінг)» формує навички викладацької діяльності. Дисципліни фахового спрямування («Фінанси, банківська справа та страхування» з відповідними модулями, «Суспільні фінанси», «Антикризове фінансове регулювання») забезпечують повноцінну підготовку здобувачів вищої освіти до дослідницької діяльності за спеціальністю «Фінанси, банківська справа та страхування». Зміст окремих вибіркових компонент формується з урахуванням напрямів досліджень здобувачів, останні зокрема високо оцінили курс ВБ12 «Фінансова та банківська ризикологія». Викладачі ОНП на зустрічі з експертами наголосили, що аудиторні заняття, зокрема лекції, проводяться у формі дискусій, диспутів, передбачають активне залучення аспірантів до обговорення проблемних питань. Важливу роль у підготовці здобувачів до викладацької діяльності відіграє педагогічна практика, що проводиться на кафедрах Університету. Програма практики передбачає проведення 2 лекцій та 4 практичних занять, а також проведення консультацій та участь у методичній роботі базової кафедри. Загалом оцінка змісту робочих програм ОК та силабусів дозволяє стверджувати, що вони орієнтовані на повноцінну підготовку здобувачів до дослідницької та викладацької діяльності.

2. Наукова діяльність аспірантів (ад'юнктів) відповідає напрямові досліджень наукових керівників.

Інформація про теми дисертаційних досліджень аспірантів оприлюднюється на сайті ЗВО <https://bit.ly/zt6Uugr> із зазначенням наукового керівника. Гарант ОНП на запит експертної групи надав деталізований список праць наукових керівників аспірантів за період з 2016 по 2021 рр. Аналіз цієї інформації дозволяє зробити висновок, що усі керівники аспірантів є активними дослідниками та мають праці як вітчизняних фахових виданнях, так і в закордонних виданнях, що індексуються у Scopus та WoS. Тематика дисертаційних досліджень аспірантів сформульована у чіткій відповідності напряму досліджень наукових керівників, що можна вважати однією із сильних сторін програми. Зазначену тезу підтверджує аналіз даних щодо публікацій наукових керівників і тем дисертаційних робіт аспірантів, наданих гарантом на запит ЕГ, а також інформація, отримана на зустрічі зі здобувачами ОНП. На зустрічі з експертною групою однією із здобувачок програми був озвучений факт, що після проходження однієї з ОК вона вирішила дещо змінити напрям наукових досліджень. ЗВО пішов їй назустріч, і був призначений інший науковий керівник, що був більш компетентним у цій сфері. Інформація про спільну публікаційну активність керівників та аспірантів, надана на запит ЕГ, теж підтверджує факти публікації статей, навчальних посібників, тез доповідей тощо. Наукові керівники на зустрічі з експертами пояснили, що визначення тем дисертаційних досліджень аспірантів відбувається за ініціативою останніх, попередньо вони мають можливість ознайомитися з напрямками наукової діяльності потенційних керівників.

3. Заклад вищої освіти організаційно та матеріально забезпечує в межах освітньо-наукової програми можливості для проведення і апробації результатів наукових досліджень відповідно до тематики аспірантів (ад'юнктів) (проведення регулярних конференцій, семінарів, колоквиумів, доступ до використання лабораторій, обладнання тощо).

Університет організаційно та матеріально забезпечує в межах ОНП можливості для проведення і апробації результатів наукових досліджень відповідно до тематики аспірантів завдяки існуванню в його структурі низки дослідницьких підрозділів (відділ докторантура та аспірантури, наукова бібліотека). Постійно відбувається інформування здобувачів про різноманітні освітні та наукові заходи, що проводяться не лише в УДФСУ, а і в інших ЗВО України та зарубіжних закладах, що було підтверджено під час зустрічі з НПП та здобувачами. Крім того здобувачі підкреслили, що наукові керівники їх регулярно інформують про різноманітні заходи, в яких вони можуть приймати участь. Активно функціонує Рада молодих вчених (<http://www.nusta.edu.ua/rada-molodih-vchenih/>), яке сприяє створенню умов для розкриття наукового та творчого потенціалу здобувачів. Така системна організація роботи сприяє досягненню мети та ПРН за ОНП.

4. Заклад вищої освіти забезпечує можливості для долучення аспірантів (ад'юнктів) до міжнародної академічної спільноти за спеціальністю, зокрема через виступи на конференціях, публікації, участь у спільних дослідницьких проектах тощо.

У межах ОНП для проведення апробації результатів наукових досліджень університетом надаються наступні можливості, а саме: УДФСУ забезпечує видання періодичного наукового видання, затверджений президією Вищої атестаційної комісії України і «Збірник наукових праць УДФСУ» <http://surl.li/ppiu> (категорія «Б»), як фахові: наукові журнали «Економічний вісник. Серія: фінанси, облік, оподаткування» є фаховим виданням з економічних наук. Рада молодих вчених УДФСУ – постійно діючий дорадчий орган, метою діяльності якого є підвищення якості наукових досліджень та координація науково-дослідної роботи студентів, магістрантів, аспірантів, докторантів, здобувачів, науково-педагогічних та наукових кадрів Університету. Координацію для забезпечення можливості для долучення аспірантів до міжнародної академічної спільноти за спеціальністю 072 Фінанси, банківська справа та страхування” в ЗВО здійснює Відділ міжнародного співробітництва (<http://surl.li/tdie>). Мета відділу – сприяти євроінтеграції освіти в Україні через участь Академії у міжнародних програмах у галузі науки та освіти. Відділ міжнародного співробітництва УДФСУ консультує здобувачів вищої освіти освітньо-наукового рівня доктор філософії щодо пошуку міжнародних грантів і здійснює підтримку у реалізації проектів, конкурсів та здійснює забезпечення та підтримку їх академічної мобільності. Здобувачі УДФСУ долучаються до щорічних міжнар. наук. заходів, зокрема Податкового конгресу, Молодіжного податкового конгресу, конференцій «Стратегія і практика інноваційного розвитку фінансового сектору в Україні», «Актуальні економічні, фінансові та правові питання в умовах євроінтеграції та глобальної конкуренції», «Актуальні проблеми менеджменту, фінансів та публічного управління в сучасних глобалізаційних процесах», круглих столів тощо (<http://surl.li/lggk>).

5. Існує практика участі наукових керівників аспірантів у дослідницьких проектах, результати яких регулярно публікуються та/або практично впроваджуються.

У ЗВО сформувалася практика активного залучення керівників аспірантів до наукової діяльності, що підтверджується їх участю в підготовці наукових публікацій, в т.ч. і з аспірантами, в реалізації науково-дослідних робіт, що здійснюються на кафедрах. Всі наукові керівники є активними вченими, які постійно публікують наукові статті, тези, приймають участь у підготовці колективних монографій. За останні роки на кафедрах, що залучені до підготовки здобувачів третього освітньо-наукового рівня за спеціальністю 072 «Фінанси, банківська справа та страхування» виконувалися такі науково-дослідні роботи: «Фінансові інструменти регіонального розвитку в Україні в умовах децентралізації» (номер. держ. реєстрації 0116U008349); «Формування та реалізація податкового потенціалу секторів фінансових і нефінансових корпорацій (номер держ. реєстрації 0117U003451); «Оцінка податкового потенціалу банківської системи» (номер. держ. реєстрації 0117U001614). Результати співбесіди з аспірантами засвідчують, що вони активно долучаються керівниками до реалізації таких науково-дослідних робіт. На прохання експертної групи було надано інформацію про список наукових робіт керівників та теми аспірантів. Аналіз таких даних свідчить про наявність тісної кореляції між науковими інтересами керівників та аспірантами (запит, документ 9.1). Також було надано інформацію про спільні наукові праці керівників та аспірантів (запит, документ 9.2), аналіз яких дає підстави стверджувати про їх високу спільну публікаційну активність (<http://surl.li/lggk>). Зокрема, спільні з керівниками публікації у фахових виданнях мають здобувачі Савенко Д.О., Волошанюк О.С., Яценко І.В., Міщенко Р.О., Ратушна Ю.С., низка здобувачів мають опубліковані тези доповідей у співавторстві з керівниками.

6. Заклад вищої освіти забезпечує дотримання академічної доброчесності у науковій діяльності наукових керівників та аспірантів (ад'юнктів), зокрема вживає заходів для виключення можливості здійснення наукового керівництва особами, які вчинили порушення академічної доброчесності.

В УДФС створено ефективну систему забезпечення дотримання академічної доброчесності. Це підтверджується низкою відповідних документів, які були розроблені та впроваджені у роботу ЗВО. До їх числа варто віднести: Кодекс академічної доброчесності (<http://surl.li/lgkc>); Положення про внутрішню систему забезпечення якості вищої освіти (<http://surl.li/lgkc>); Положення про академічну доброчесність <http://surl.li/glao>); Положення про запобігання та виявлення академічного плагіату в УДФСУ (<http://surl.li/lgwg>). Також було створено та забезпечено роботу Навчально-методичного центру забезпечення якості вищої освіти, в повноваження якого входить перевірка робіт на академічний плагіат (<http://surl.li/jbul>). Для перевірки наукових та науково-методичних робіт було підписано договір з ТОВ «ЮНІЧЕК», що дозволило використовувати систему «Unicheck» для перевірки всіх робіт ЗВО та НПП, включаючи наукові статті, що публікуються в наукових журналах УДФСУ, та дисертації аспірантів, які будуть захищатися за спеціальністю 072 «Фінанси, банківська справа та страхування». На прохання експертної групи було надано копію договору з ТОВ «ЮНІЧЕК» та окремі звіти про перевірку робіт на академічний плагіат (запит, документи 5, 6). Під час спілкування з НПП та ЗВО було з'ясовано, що всі з учасників навчального процесу володіють інформацією про академічну доброчесність, знають, яким чином перевіряються роботи на академічний плагіат, до кого звертатися при необхідності здійснення такої перевірки. Це також підтверджує проведення заходів в УДФСУ з популяризації академічної доброчесності, зокрема низки семінарів, тренінгів, які постійно проводяться в ЗВО, а саме: «Академічна доброчесність як сучасний тренд» (<http://surl.li/lgkn>); семінар «Академічна доброчесність: рекомендації щодо уникнення можливих проявів, виявлення та недопущення» (<http://surl.li/noco>) та ін. Також ЗВО надає інформацію про академічну доброчесність на власному сайті (<http://surl.li/jbul>). Опитування аспірантів, результати якого представлені на сайті ЗВО (<http://surl.li/ppcq>), засвідчують, що 86,7% опитаних підтверджують, що в ЗВО пропагуються принципи академічної доброчесності, 60% опитаних ознайомлені з нормативними документами, що регулюють політику дотримання академічної доброчесності, більшість опитаних також знають про використання системи «Unicheck» для перевірки робіт. Випадків порушення академічної доброчесності серед наукових керівників аспірантів даної ОНП не виявлено.

Загальний аналіз щодо Критерію 10:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 10.

Зміст обов'язкових ОК формує якісну основу для дослідницької діяльності. Тематика дисертаційних досліджень аспірантів сформульована у чіткій відповідності напряму досліджень наукових керівників. ЗВО має власні фахові наукові видання, де аспіранти мають можливість публікувати результати своїх досліджень.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 10.

Діяльність ЗВО щодо стимулювання здобувачів ОНП до участі у міжнародних дослідницьких заходах та проєктах потребує активізації.

Рівень відповідності Критерію 10.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 10.

ЗВО забезпечує відповідність змісту ОНП науковим інтересам аспірантів, які високо оцінюють роль ОК програми у підготовці до дослідницької та викладацької діяльності. Теми дисертаційних досліджень аспірантів формуються відповідно до напрямів наукової діяльності керівників. Керівники аспірантів є активними дослідниками, що підтверджено даними про їх публікаційну активність. ЗВО забезпечує можливості для апробації результатів наукових досліджень аспірантів. Створено належну нормативну базу для дотримання академічної доброчесності. На підставі викладеного ЕГ вважає, що ОНП та освітня діяльність за цією програмою відповідають вимогам критерію 10.

IV. Інші спостереження

У цьому розділі експертна група може викласти інші спостереження, пов'язані із освітньою програмою, освітньою діяльністю за цією програмою або процедурою проведення акредитації.

ЕГ відзначає хороший рівень організації онлайн візиту з боку УДФСУ, конструктивну взаємодію з гарантом ОНП, розуміння менеджментом Університету та НПП слабких місць і перспектив розвитку ОНП. Спількування зі здобувачами освіти підтвердило їх долученість до більшості процесів, пов'язаних із формуванням контенту ОНП, а також високий рівень взаємоповаги та комунікації між викладачами, науковими керівниками та аспірантами.

V. Підсумки

На думку експертної групи, підстави для прийняття рішення про відмову в акредитації ОП, не пов'язані із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми, **відсутні**.

За результатами акредитаційної експертизи експертна група вважає, що освітня програма відповідає Критеріям за наступними рівнями відповідності:

Критерій 1. Проектування та цілі освітньої програми	B
Критерій 2 . Структура та зміст освітньої програми	B
Критерій 3 . Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання	B
Критерій 4 . Навчання і викладання за освітньою програмою	B
Критерій 5 . Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна добросовісність	B
Критерій 6. Людські ресурси	B
Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси	A
Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми	B
Критерій 9. Прозорість та публічність	B
Критерій 10. Навчання через дослідження	B

За результатами акредитаційної експертизи рішенням експертної групи є **акредитація**.

Додатки до звіту:

Відсутні

***

Шляхом підписання цього звіту ми стверджуємо, що провели акредитаційну експертизу у повній відповідності із Положенням про акредитацію освітніх програм, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти, та інших актів законодавства, а також здійснювали свої функції добросовісно, неупереджено і добросовісно.

Документ підписаний кваліфікованими електронними підписами.

Керівник експертної групи

Рисін Віталій Васильович

Члени експертної групи

Дубина Максим Вікторович

Кулікова Єлизавета Олександрівна